

MANU

0-imiit 2-nut angajoggaanik ataaatsimisitsineq
Forældremøde 0-2 år



Sulisunut iltsersuut | Vejledning til personalet

MANU O-imiit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq – Ilitsersuut.

MANU Forældremøde 0-2 år – Vejledning

MANU O-imiit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq – Ilitsersuut najoqqutassiaavoq
Namminersorlutik Oqartussanut suliarineqartoq uannga: S/I Center for Forældreskab.

MANU Forældremøde 0-2 år er et koncept udviklet for Grønlands Selvstyre af Center for Forældreskab.



© S/I Center for Forældreskab 2021.

ISBN: 978-87-972120-4-2

Najoqqutassiamik inerisaasut, allattut aaqqissuisullu | Konceptudvikling, tekst og redaktion:

Camilla Brandi Anshøj

John Andersen

Else Guldager

Suliniummik aqutsisut | Projektledelse:

Rikke Louise Kuhn

Kasper Thougaard Pedersen

Rosa Moth-Lund

Leise Raarup

Suleqatigiissitanut sulisunullu »MANU O-imiit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq – Ilitsersuut«-mik inerisaqataasunut qujanaq.

Tak til arbejdsgruppen og de fagpersoner som har bidraget til udviklingen af MANU Forældremøde 0-2 år.

Nutsernera | Oversættelse: Kunuuunguaq Fleischer

Titartagartalersuisoq | Illustration: Christian Rex

Ilioqqarnera naqinneralu | Grafisk tilrettelæggelse og tryk: Eks-Skolens · Grafisk Design & Tryk

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq pillugu annertunerusumik paassisutissat:

For yderligere oplysninger om MANU Forældremøde:

www.manu.gl

www.paarisa.gl

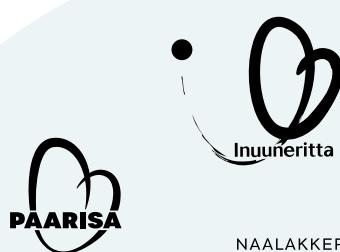
MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq angajoqqaanik ataatsimiisitsinerni Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartuni atorneqarsinnaavoq. Atortussiat allatut atussappata allakkatigut akuersisoqqaartariaqarpoq.

MANU Forældremøde må anvendes til forældremøder, der er forankret i Grønland. Al anden brug af materialet eller dele heraf kræver skriftlig tilladelse.

MANU

0-imiit 2-nut angajogqqaanik ataatsimiisitsineq
Forældremøde 0-2 år

Sulisunut ilitsersuut
Vejledning til personalet



Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik
Socialstyrelsen

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND



Imarisai

1. Siulequt.....	6
2. MANU 0-imiit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq.....	8
MANU sunaava?.....	8
MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sunaava?.....	8
Saaffigisat.....	8
Angajoqqaanik ataatsimiitsinissap piareersarnera	10
Oqaloqatigiinnermi kortit	12
Ataatsimiinnermik aqutsisutut inissisimanerit	14
Atortussatit.....	14
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanera.....	14
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap nalunaarutiginera	16
Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqullugu suliassat.....	16
Ataatsimiinnerup ingerlannera.....	18
Meeqqat peqataappata.....	20
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup kingornagut suliassat.....	20
3. MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqat pinnguaqatigiuk'.....	21
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa.....	21
Ataatsimiinnerup ingerlanera.....	21
1.1 MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq – Meeqqat pinnguaqatigiuk-mut tikilluaritsi.....	24
1.2 Erinarsorluni pinnguaat	26
1.3 Pinnguaatit suut nalunngilisigit?	28
1.4 Pinguarneq pingartoq	30
1.5 Unillatsiarneq.....	32
1.6 Pinngualerpugut	34
1.7 Meeqquerivimmi pinguarneq.....	36
1.8 Meeqqanut atuakkat	38
1.9 Meeralaru pinnguatigiinneq suli annertunerusoq?	40
1.10 Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq.....	42
4. MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqat oqaloqatigiuk'.....	44
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa.....	44
Ataatsimiinnerup ingerlanera.....	44
2.1 Uunga tikilluarit: MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqat oqaloqatigiuk'.....	46
2.2 Erinarsorluni pinguarneq.....	48
2.3 Meeqqavit oqalunneq qanoq ilinniartarpaa?	50
2.4 Angerlarsimaffissinni pissutsit qanoq ippat?.....	52
2.5 Unillatsiarneq.....	54
2.6 Sammisassat oqallorissaataasut	56
2.7 Oqaatsit aamma meeqqat misigissusaat.....	58
2.8 Oqaatsit aamma inersimasut misigissusaat.....	60
2.9 Suna allanngortikkusuppiuk?	62
2.10 Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq.....	64
5. MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqallu ulluinnarisarsi'	66
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa.....	66
Ataatsimiinnerup ingerlanera.....	66
3.1 Uunga tikilluaritsi: MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqallu ulluinnarisarsi'.....	68
3.2 Titartakanik filmiliaq.....	70
3.3 Ulluinnarni ingerlalluartut.....	72
3.4 Ulluinnarni ajornakusoorsinnaasut	74
3.5 Ulluinnarisassinnut tunngatillugu takorluukkasi aamma kissaatigisasi	76
3.6 Unillatsiarneq.....	78
3.7 Ajornakusoornartut takorluukkallu	80
3.8 Meeqqap misigisai ilissilu isumassarsiasi	82
3.9 Ulluinnarni aaqqitassat?.....	84
3.10 Inuulluaritsi qujanarlu ullumimut	85

Indholdsfortegnelse

1. Forord	7
2. MANU Forældremøde 0-2 år	9
Hvad er MANU?	9
Hvad er MANU Forældremøde?	9
Målgruppe	9
Forberedelse af forældremødet	11
Samtalekort	13
Din rolle som mødeleder	15
Dine materialer	15
Forældremødets forløb	15
Annoncering af forældremødet	17
Praktiske opgaver inden forældremødet	17
Afholdelsen af mødet	19
Når børnene deltager	21
Praktiske opgaver efter forældremødet	21
3. MANU Forældremøde 'Leg med dit barn'	23
Formålet med forældremødet	23
Mødets forløb	23
1.1 Velkommen til MANU Forældremøde - Leg med dit barn	25
1.2 Sangleg	27
1.3 Hvilke lege kender I?	29
1.4 Den vigtige leg	31
1.5 Pause	33
1.6 Nu skal vi lege	35
1.7 Leg i daginstitutionen	37
1.8 Børnebøger	39
1.9 Mere leg med dit barn?	41
1.10 Farvel og tak for i dag	43
4. MANU Forældremøde 'Snak med dit barn'	45
Formålet med forældremødet	45
Mødets forløb	45
2.1 Velkommen til MANU Forældremøde - Snak med dit barn	47
2.2 Sangleg	49
2.3 Hvordan lærer dit barn at tale?	51
2.4 Hvordan er det hjemme hos jer?	53
2.5 Pause	55
2.6 Aktiviteter der styrker sproget	57
2.7 Sprog og følelser hos børn	59
2.8 Sprog og følelser hos voksne	61
2.9 Hvad har du lyst til at ændre på?	63
2.10 Farvel og tak for i dag	65
5. MANU Forældremøde 'Hverdagen med dit barn'	67
Formålet med forældremødet	67
Mødets forløb	67
3.1 Velkommen til MANU Forældremøde - Hverdagen med dit barn	69
3.2 Animationsfilm	71
3.3 Det som fungerer godt i hverdagen	73
3.4 Det som kan være svært i hverdagen	75
3.5 Drømme og ønsker for jeres hverdag	77
3.6 Pause	79
3.7 Udfordringer og drømme	81
3.8 Barnets oplevelse og jeres idéer	83
3.9 Justeringer i hverdagen?	85
3.10 Farvel og tak for i dag	87

Siulequt

6

Asasarput ataatsimiinnermik aqutsisoq

MANU-p siunertaraa angajoqqaat tamarmik namminneq meeqqaminnullu inuunermik pitsasumik pilersitsinissaminntu periarfissinnissaat, namminneq kissaatitik periarfissatillu aallaavigalugit. MANU O-miit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq, MANU-p tamarmiusup ilaga. Taannalu tassaavoq nuna tamakkerlugu suliniut, meeqqat, ilaqtarit angajoqqaajunerlu pillugit suleqatigiinnermik pilersitsisussaq. Immikkoortoqarfut nunallu immikkoortui akimorlugit.

'MANU O-immiit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq'-mi qitiutinneqarput meeqqat O-immiit 2-nut ukiullit ineriarnerisa ingerlalluarnerisalu patajaallisarnissaat. Meeqquerivinni sumiiffinnillu allani angajoqqaat meeqqallu ornittagaanni atorneqarsinnaavoq. Sulisunut tapersersortariaqarigut - annermik meeqquerivinni sulisunut – angajoqqaanut meeqqanullu iluaquataasumik, pitsasunik pissarsiffiulluartunillu angajoqqaanik ajornannginnerusumik ataatsimiititsarsinnaasaqqullugit.

MANU-mi eqqarsariaatsitut tunngaviuvoq ataatsimoorluta meeqqat ineriarnerat, ingerlalluarneissaat ilikkariartornerallu pilersinniarlugu tapersersortariaqarigut - sumiikkaluarpatluunniit. Nunarput tamakkerlugu angajoqqaat meeqqallu periarfissaat pitsangorsarniartuarutsigit, annertuumik allangueqataassaagut.

'MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup' ingerlanneratigut, najukkanni inuiaqatigiinnut pingaarutilimmik tapiissuteqassaatit. 'MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq' aqqutigalugu meeqqanut sinaakkusiussaasunik patajaallisaaqataassaatit, tamannalu nunatta siunissaanut naleqqiullugu naliitsuuvoq.

Suliniuteqarnerit pillugu qujanaq!

Inuullaqquqsiilluta

MANU aamma Paarisa

Forord

Kære mødeleder

Formålet med MANU er, at alle forældre får mulighed for at skabe et godt liv for sig selv og deres børn med udgangspunkt i deres egne ønsker og behov. MANU Forældremøde 0-2 år er en del af MANU, der er et landsdækkende program, som skaber samarbejde om børn, familier og forældreskab på tværs af sektorer og landsdele.

MANU Forældremøde 0-2 år har fokus på at styrke de 0-2-årige børns udvikling og trivsel. Det kan bruges i daginstitutioner og andre steder, hvor børn og forældre har deres gang. Det er en hjælp til fagpersoner – især inden for daginstitutionssområdet – så de lettere kan holde gode og udbytterige forældremøder til gavn for forældre og børn.

MANU bygger på den tænkning, at vi sammen må støtte børnenes udvikling, trivsel og læring, overalt hvor de er. Når vi prøver at bedre mulighederne for forældre og børn overalt i vores land, så vil det virkelig gøre en forskel.

Det, at du holder MANU Forældremøder, er et vigtigt bidrag til dit lokalsamfund. Med MANU Forældremøde er du med til at styrke rammerne omkring børnene, og det er uvurderligt for vores lands fremtid.

Tak for din indsats!

Hilsen

MANU og Paarisa



MANU O-imiit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq

MANU sunaava?

MANU angajoqqaanik pikkorissaaneruvoq, angajoqqaanut tamanut neqeroorutaasoq. Nuna tamakkerlugu sulisut sulegatigalugit pilersinneqarnikuovoq. Angajoqqaangortussanik piareersaaneq naartunerup nalaani aallartittarpoq, qaammatillu qilingiluat missaasa qaangiunneranni naammassisarluni. Angajoqqaat pikkorissaqqinnissamik neqeroorfingineqartarpot meeraq 3-4-nik ukioqaleraangat. 'MANU Angajoqqaanik pikkorissaaneq' angajoqqaanik, qanoq iliorlutik, namminneq meeqqamillu ingerlalluarfigisaannik ilaqtariittut inuunissamik eqqarsaatiginissaanut periarfissiivoq.

MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sunaava?

'MANU O-imiit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq najoqqtassiaavoq, meeqqat mikisut ineriartortarneri pillugit qulequttat pingaarteqartut assigiinngitsut pingasut pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinissamut periarfissiisoq:

- Meeqqat pinnguaqtigiuq
- Meeqqat oqaloqtigiuq
- Meeqqallu ulluinnarisarsi.

Ataatsimiinnerit siunertaraat, angajoqqaat nutaanik ilisimasaqalersinnissaat aamma meeqqap toqqisisimanartitaanik ineriartutigisaanillu peqatigisarnissaanut angajoqqaanik isumassarsitsinissaq.

Iltsersummi sammineqarput, qanoq iliorluni angajoqqaanik ataatsimiisitsinerit ataasiakkat pilersarusiorneqarlutillu ingerlanneqarsinnaandersut. Ataatsimiinnerit ataasiakkaat nalunaaquttap akunnerisa marluk missaannik sivisussuseqarput. Ataatsimiinnerit sumiiffinni ataasiakkaani ingerlanneqarsinnaapput, soorlu meeqqerivimmi imaluunniit ilaqtariinnik sullissivinni.

'MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq, 3-6-inik ukiulinnut' assingusumik najoqqtassiaavoq, meeqqanut utoqqaanerulaartunut angajoqqaavinullu saaffiginnittoo.

Saaffigisat

'MANU O-imiit 2-nut ukiulinnut angajoqqaanik ataatsimiisitsineq' naatsorsuussaavoq angajoqqaanut inersimasunullu allanut meeqqanut taama ukiulinnut akisussaasunut. Ataatsimiinnerni peqataasut amerlanertigut tassaasassapput angajoqqaat. Aammali peqataasinnaapput aanaa/aataakkut, angajoqqaarsiat allalluunniit meeqqanik O-imiit 2-nik ukiulinnik isumassugaqartut. Iltsersummi allaqqasarpoq *angajoqqaat*, kisianni tassaasinnaapput allat meeqqat ataasiakkaat qanitarisaat. Imaappoq inuit ulluinnarni meeqqamat, meeqqap ingerlalluarissaanut ineriartornissaanullu akisussaasut.

Meeqqat O-imiit 2-nut ukiullit pingajorarterutaat sinnilaarlugit ulluunerani neqeroorutiniinneq ajorput, angerlarsimaffimmennili angajoqqaaminnit ilaqtattaminilluunniit allanit paarineqartarlutik¹. Taamaammat pingaarteqarsinnaavoq angajoqqaat O-imiit 2-nut ukiulinnik meerallit tamaasa aggersassallugit – aamma meeqqerivinniittanngitsunik meerallit

¹ *Meeqqerivinnik qulaajaaneq*, Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik 2017.

MANU Forældremøde 0-2 år

Hvad er MANU?

MANU er et forældrekursus, som tilbydes alle forældre. Det er blevet til i samarbejde med fagpersoner fra hele landet. Forældreforberedelsen begynder under graviditeten og slutter, når barnet er ca. 9 måneder. Forældrene tilbydes kursus igen, når børnene er 1-2 år, og når de er 3-4 år. MANU Forældrekursus giver forældre muligheder for at overveje, hvordan de kan få et familieliv, som de og deres børn trives med.

Hvad er MANU Forældremøde?

MANU Forældremøde 0-2 år er et koncept, som gør det muligt at afholde tre forskellige forældremøder om emner, der er vigtige for små børns udvikling:

- Leg med dit barn
- Snak med dit barn
- Hverdagen med dit barn.

Formålet med møderne er at skabe ny viden hos forældrene og inspirere dem til at være sammen med deres barn på måder, som skaber trivsel og udvikling.

I vejledningen gennemgås, hvordan det enkelte forældremøde kan planlægges og afholdes. Hvert møde varer ca. 2 timer. Møderne kan afholdes lokalt, fx i daginstitutionen eller på familiecenteret.

MANU Forældremøde 3-6 år er et tilsvarende koncept målrettet de lidt ældre børn og deres forældre.

Målgruppe

MANU Forældremøde 0-2 år er til forældre og andre voksne med ansvar for børn i den alder. Deltagere i mødet vil for det meste være forældre. Men det kan også være bedsteforældre, plejeforældre, personale eller andre, der er omsorgspersoner for børn i alderen 0-2 år. I vejledningen skrives *forældre*, men ordet skal forstås ud fra, at det også kan være andre, der er tæt på det enkelte barn. Det vil sige personer, der i det daglige har ansvar for barnet og barnets trivsel og udvikling.

Lidt over en tredjedel af alle børn i alderen 0-2 år går ikke i dagtilbud, men passes hjemme af forældre eller af familie¹. Derfor kan det være vigtigt at invitere alle forældre med børn i alderen 0-2 år, også dem som ikke er i dagtilbud.

¹ Kortlægning af daginstitutionssområdet, Styrelsen for Uddannelse 2017.

Angajoqqaanik ataatsimiitsinissap piareersarnera

MANU Angajoqqaanik Ataatsimiisitsineq siulleq ingerlatsinnagu, isumassarsiatsialaasinnaavoq quppernerup tulliani oqaloqtigijinnissamut kortit atorlugit ataatsimiisitsinissap piareersaqqaarnissaa. Oqaloqtigijinnermut kortit suleqatit angajoqqaanik ataatsimiisitsinermik aqutsisussaq aapparalugu atorsinnaavatit, kisianni aamma inassutigineqarpoq kortit suleqatigiit tamarmiullusi misilerassagissi - suleqatigiit amerlanersi ikittunnguunersiluunniit apeqquataatinnagu.

Oqaloqtigijinnermut kortit atornerisa siunertaraat:

- »MANU Angajoqqaanik Ataatsimiisitsinerup« suunerata paasinissaa, paasisallu angajoqqaanut ingerlatseqqinnissaat.
- Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup piviusunngortinnissaannut akisussaaqataanissaq.
- Angajoqqaat ataatsimeeqataanissamut qanoq iliorlusi kajungilersinnissaasa eqqarsaatiginissaa.
- Angajoqqaat ataatsimiinnerata qanoq malitseqartinneqarnissaata eqqarsaatiginissaa.

Oqaloqtigijinnermi kortit ima atorsinnaavasi

Minutsit 40-t missaat oqaloqtigijinnermut kortit samminissaannut naatsorsuutigisigit.

- Sulisut marluk-pingasukkaarlutik eqimattanut agguanneqassapput.
- Eqimattat tamarmik minutini qulini angajoqqaanik ataatsimiisitsinissaq oqallisigisinnaavaat. Imaluunniit minutini qulini taakkunani ilitsersuut ataatsimoorlusi misissorsinnaavarsi, tamanut naammattunik naqissimagussiuk.
- Eqimattat tamarmik oqaloqtigijinnermut kortimik makitsissapput, tassanilu apeqqut minutini qulini oqallisigalugu. Eqimattani ataasiakkaani peqataasut tamarmik oqaaseqarnissaat isumagiuk. Isumaqatigiittariaqanngilasi.
- Eqimattat pingaarnertut tunngavilersuutigjumasatik saqqummiutissavaat. Isumassarsiat siunnersuutillu tamarmik pappiaramut, allattarfimmut allaffusinnaasumulluunniit allamat allanneqassapput.
- Eqimattat kortimik nutaamik makitsissapput, minutsinilu qulini oqallisigalugu.
- Eqimattat pingaarnertut tunngavilersuutigjumasatik saqqummiutissavaat. Isumassarsiat siunnersuutillu tamarmik pappiaramut, allattarfimmut allaffusinnaasumulluunniit allamat allanneqassapput.
- Oqaloqtigijinnermut kortit oqallisiginissaat angumerinngisasi, piffissaqarussi ataatsimoorlusi oqallisiginissaavasi.
- Naggasiullugu isumaqatigiissutigissavarsi, isumassarsiat sorliit atorniarnerlugit.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup kingornagut

Isumaqatigiissutigisinnaavarsi ataatsimiisitsereernerup kingornagut malitseqartitsiniarlusi. Minutsit 20-t missaat naapertuutuussapput. Assersuutigalugu makku oqallisiginissaavasi:

- Oqaloqtigijinnermut kortit oqallisigassigit paasisasi qanoq atorniarpigit?
- Isumassarsiaasut suut piviusunngorpat?
- Tullianik angajoqqaanik ataatsimiisitsinissaq qanoq piareersarniarpisiuk?

Samtalekort

Du kan klippe samtalekortene ud og bruge dem på et personalemøde.

DET I KAN GØRE FØR MØDET



Hvordan vil vi forklare en forælder, hvad et MANU Forældremøde er?

DET I KAN GØRE FØR MØDET



Hvad kan vi gøre for at få de sårbarer forældre til at komme?

DET I KAN GØRE FØR MØDET



Hvad kan lederen gøre for at få forældrene til at komme til MANU Forældremødet?

DET I KAN GØRE UNDER MØDET



Hvordan kan vi som personale bedst bidrage til, at det bliver et godt forældremøde med god stemning?

DET I KAN GØRE UNDER MØDET



Hvordan sørger vi for, at alle forældre føler sig trygge under forældremødet?

DET I KAN GØRE UNDER MØDET



Hvilke roller har personalet under forældremødet?

DET I KAN GØRE EFTER MØDET



Hvordan kan vi tale med forældrene om forældremødet bagefter?

DET I KAN GØRE EFTER MØDET



Hvordan kan vi bruge forældremødet til at få tættere kontakt med de forældre, der deltog?

DET I KAN GØRE EFTER MØDET



Hvordan vil vi fortælle om forældremødet, til de forældre, der ikke kom?

Oqaloqatigiinnermi kortit

Oqaloqatigiinnermut kortit qiorlugit piilarlugit sulisut ataatsimiinneranni atorsinnaavasi.

ATAATSIMIINNEQ SIOQULLUGU



MANU Angajoqqaanik
Ataatsimiisitsinerup
sunaanera qanoq
angajoqqaanut
nassuiaassaviuk?

ATAATSIMIINNEQ SIOQULLUGU



Angajoqqaat
atugarliornerusut
peqataatinniarlugit
qanoq iliorsinnaavugut?

ATAATSIMIINNEQ SIOQULLUGU



Angajoqqaat »MANU
Angajoqqaanik
Ataatsimiisitsinermut«
peqataatinniarlugit
pisortaq qanoq
iliorsinnaava?

ATAATSIMIINNERUP NALAANI



Angajoqqaat
ataatsimiinnerat
nuannersuutinniarlugu,
uagut sulisutut qanoq
iliorsinnaavugut?

ATAATSIMIINNERUP NALAANI



Angajoqqaat
ataatsimiinneranni
angajoqqaat tamarmik
toqqisisimasutut
misigitinniarlugit
qanoq iliusaagut?

ATAATSIMIINNERUP NALAANI



Angajoqqaat
ataatsimiinnerisa
nalaani sulisut qanoq
pissusilersussappat?

ATAATSIMIINNERUP KINGORNAGUT



Angajoqqaat ataatsi-
miinnerisa kingorn-
agut, angajoqqaat
qanoq oqaloqati-
gisinnaavagut?

ATAATSIMIINNERUP KINGORNAGUT



Angajoqqaat ataatsi-
miinnermut peqataasut
suli qaninnerusumik
attaveqarfigilerumal-
lugit, angajoqqaat
ataatsimiinnerat qanoq
torsinnaavarput?

ATAATSIMIINNERUP KINGORNAGUT



Angajoqqaat
ataatsimiinnerat
angajoqqaanut
takkutinngitsunut
qanoq
oqaluttuarissavarput?

Forberedelse af forældremødet

Inden I holder det første MANU Forældremøde, er det en god ide at forberede mødet ved hjælp af samtalekortene, som findes på næste side. Samtalekortene kan bruges af dig og din kollega som skal lede et forældremøde, men det anbefales også, også at du prøver samtalekortene sammen med hele personalegruppen – uanset om I er en lille eller stor gruppe.

Formålet med at I bruger samtalekortene er at:

- få kendskab til hvad MANU Forældremøder er, og formidle det videre til forældrene.
- føle medansvar for forældremødets afholdelse.
- overveje, hvordan I kan motivere forældrene til at deltage i forældremødet.
- blive enige om, hvordan I vil følge op efter forældremøde.

Sådan kan I bruge samtalekortene

I afsætter ca. 40 minutter til at arbejde med samtalekortene.

Sådan kan I gøre:

- Personalet inddeltes i grupper på 2-3 personer.
- Grupperne bruger 10 minutter på at gennemgå det forældremøde, som skal afholdes. Eller I kan bruge de 10 minutter til at kigge i vejledningen sammen, hvis I har den i det nødvendige antal eksemplarer.
- Hver gruppe trækker nu et samtalekort, og taler om spørgsmålet i 10 minutter. Sørg for at alle i gruppen kommer til orde. I behøver ikke at blive enige.
- Grupperne fortæller om de vigtigste pointer, de er kommet frem til. Alle ideer og forslag skrives ned på papir, whiteboard eller hvad der nu er til rådighed.
- Grupperne trækker et nyt samtalekort og taler om det i 10 minutter.
- Grupperne fortæller om de vigtigste pointer, I er kommet frem til. Alle ideer og forslag skrives ned på papir, whiteboard eller hvad I nu har til rådighed.
- Samtalekort, I måske ikke har nået at tale om i grupperne, kan I tale om i fællesskab, hvis I har tid.
- Til sidst aftaler I, hvilke ideer I vil bruge.

Efter forældremødet

I kan aftale, at I følger op på forældremødet, efter det er afholdt.

Cirka 20 minutter vil være passende. I kan fx tale om:

- Hvordan brugte I det i kom frem til, da I drøftede samtalekortene?
- Hvilke ideer blev gennemført?
- Hvordan vil I forberede det næste forældremøde?

Ataatsimiinnermik aqutsisutut inissisimanerit

Angajoqqaat ataatsimiinneranni angajoqqaat misigisaat kissaataallu qitiutinnejassapput. Taamaammat siunnersuinaaveersaarlutillu innersuussaqarnaveersaartariaqarputit. Ilitsersuummi uani assersuutit ilisimasallu angajoqqaat ataatsimiisinneranni atorsinnaasatit saqqummiunneqartassapput.

Ataatsimiinnermik aqutsisutut meeqqat O-imuit 2-nut ukiullit pillugit immikkut ilisimasaqartuusariaqanngilatit. Angajoqqaat akisinnaanngisaannik apeqquteqassappata akisinnaavatit: »Qujanaq apeqqutinnut. Misissuilluaalarlunga akissavakkit.« Pingaernerpaavoq ilorrisimaqaqtiginnermik pilersitsillutillu pilersaarutinik maleruaanissat.

Isumassarsialsalaasinhaavoq angajoqqaat ataatsimiinnissaat sioqqullugu MANU-mi atuakkat assigiinngitsut atuarsimanissaat. Annermik MANU – meeraq 1-imik aamma 2-nik ukiulik – Angajoqqaat atuagaat, isumassarsiorfiusinnaavoq. Aamma Manumina pillugu meeqqanut atuagaaqqat angajoqqaanut atugassartallit, angajoqqaanik ataatsimiisitsinermi atorsinnaasannik isumassarsiorfiusinnaapput. Aamma meeqqanut atuagaaqqat angajoqqaanullu atuagassiartaat angajoqqaanut nassarsinnaavatit.

Atortussatit

'MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq' makkunannga atortussartaqarpoq:

- Ilitsersuut.
- Ataatsimiinnermik aqutsisumut sulisunullu oqaloqatiginnissamut kortit.
- Ataatsimiinnernut pingasuuusunut tamanut PowerPointit.
- Titartakanik filmilianut takutissinnaasannut siunnersuutit.
- Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissaq sioqqullugu takoqquaarutitut nivinngagassaq.
- Qaaqqusissut digitalusoq, assigiinngitsunik ilusilersorsinnaasat (takujuk immikkoortoq: Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap nalunaarutiginera).

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanera

Pingaartuuvoq angajoqqaanik ataatsimiisitsinerit ataasiakkaat ingerlannissaannut pilersaarutit maleruaanissaat.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinernut ilaapput sunniiniutit assigiinngitsut atorsinnaasatit. Taakkualu pingaarnersaat ukuupput:

- Sammisassat assigiinngitsut, soorlu titartaaneq, meeqqanut atuakkat atornissaat, pinnguaqatiginneq imaluunniit erinarsorneq.
- Apeqqutit assigiinngitsut, qulequtaq aalajangersimasoq pillugu angajoqqaanik eqqarsalersitsisut.
- Oqaloqatiginnermut kortit, ataatsimiisitsineq sioqqullugu sulisut akornanni oqallitsisinermut atugassat.
- Ataatsimoorluni ataasiakkaarillunilu qanoq iliortoqarsinnaaneranik oqaloqatiginnerit.
- Titartakanik filmiliat aallaavigalugit oqallinnerit.
- Ilisimasanik ingerlatitseqqiffiusunik naatsumik saqqummiinerit.
- Siunissami sammisassanik tigussaasumik pilersaarusiorneq.

Isumassarsialsalaasinhaavoq siumoortumik misissoriissallugu MANU naapertorlugu angajoqqaanik ataatsimiisitseqqittooqarsinnaanera periarfissaqarnersoq, qulequttat ataasiakkaat amerlanerilluunniit itisilernissaat angajoqqaat kissaatigippassuk.

Din rolle som mødeleder

På forældremødet er det forældrenes oplevelser og ønsker, som er i fokus. Derfor skal du være tilbageholdende med at komme med råd og anvisninger. Undervejs i vejledningen vil du blive præsenteret for eksempler og viden, du kan bruge under forældremødet.

Som mødeleder behøver du ikke at være ekspert i børn på 0-2 år. Hvis forældrene spørger om noget, du ikke kan svare på, kan du fx sige »Tak for det gode spørgsmål. Det skal jeg lige undersøge, før jeg svarer«. Det vigtigste er, at du bestræber dig på at skabe en god stemning og at følge programmet.

Det er en god idé, at du inden forældremødet læser i de forskellige MANU bøger og hæfter. Det er især i MANU Barnet på 1 og 2 år – Forældrebog, du kan hente inspiration. Børnebøgerne om Manumina med de tilhørende forældrehæfter kan også være med til at give idéer, du kan bruge i forældremøderne. Du kan også tage børnebøger og forældrehæfter med til forældrene.

Dine materialer

MANU Forældremøde består af følgende materialer:

- Vejledning.
- Samtalekort til mødeleder og personale
- PowerPoints til hvert af de tre møder.
- Forslag til animationsfilm, du kan vise.
- En reklameplakat, som du kan hænge op inden forældremødet.
- En digital invitation, som du kan udforme på forskellige måder (se mere i afsnittet om: Annoncering af forældremødet).

Forældremødets forløb

Det er vigtigt, at du følger rækkefølgen i programmet for de enkelte forældremøder.

I forældremødet indgår forskellige virkemidler, som du kan bruge. De vigtigste er:

- Forskellige aktiviteter fx at tegne, bruge børnebøger, lege noget sammen eller synge.
- Forskellige spørgsmål, som får forældrene til at tænke over et emne.
- Samtalekort, som sætter drøftelser i gang i personalegruppen inden mødet.
- Fælles og individuel snak om, hvad man kan gøre.
- Drøftelser med udgangspunkt i animationsfilm.
- Minioplæg, hvor du kan formidle viden.
- Praktisk planlægning af fremtidige aktiviteter.

Det er en god idé på forhånd at overveje, om der er mulighed for at afholde endnu et MANU Forældremøde, hvis forældrene ønsker at gå mere i dybden med et eller flere emner.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap nalunaarutiginera

Aallarnisaatitut pilersaarusrornermut ilaapput isumaqtigisiissutigeriissallugit, kikkut angajoqqaanik ataatsimiisitsinernik ingerlatssianersut, qanoq nalunaartoqassanersoq, qaqugukkut sumilu ataatsimiinnerit ingerlanneqassanersut.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissat tamanut nalunaarutigisinnavaasi assersuutigalugu ima:

- Angajoqqaanit peqataasinnaasunillu allanit takuneqarsinnaasunik nivinngaanikkut.
- Meeqqat angajoqqaanut qaaqqusissummik titartaatillugit.
- Angajoqqaat meeqqaminnik aallerneranni toqqarlugit saaffignerisigut, allatulluunniit attaveqarfingineranni soorlu ilaqtariinnut sullissivimmi. Peqataasussanut attaveqarneq annertusarsinnaavat mailerfigalugit, SMS-erfigalugit, sianerfigalugit assigisaanilluunniit attavigalugit.
- Tusagassiisutit allat aqqutigalugit ataatsimiinnissaq eqqartorlugu, soorlu Facebookkikkut, SMS-erluni nittartakkakkulluunniit.

Sumiiffinni ataasiakkaani angajoqqaanik ataatsimiisitsinissat nalunaarutigisarnerat assigiinngitsunik periuseqarfingineqartarpooq. Periuseq misilittagaqarfingilluakkat atoruk.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap nalunaarutiginerani periuserisaq peqataasut akornanni qilanaarnermik pilersitseqataassaaq. Taamaammat nalunaarutiginninneq angajoqqaanik ornigunnissamut kajumilersitseqataasarpooq, ilutigisaanillu ataatsimiinnermi nuannisaqtigiiinnisaq tunngavilereertarlugu.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq ingerlanegarsinnaavoq suliffigisami, katersortarfimmi, ilaqtariinnik sullissivimmi inimiluunniit naapertuuttumi allami.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqqullugu suliassat

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqqullugu isumassarsiatsialaasinhaavoq, ataatsimiinnerup qanoq ingerlanissaata eqqarsaatigereernissaa. Tulliuttut eqqarsaatersuutigisanut tamatigut ilaasariaqarput:

Nerrivit inissinnissaat. Pitsaanerpaassaaq nerrivimmi ataatsimi inuit arfinillit missaat inissaqarpata. Taamaaliornikkut peqataasut tamarmik oqaloqatigiinnerut peqataasinnaapput.

Sutugassat. Kaffi, tii, imeq. Tamulugassaqlaarnissaq aamma pitsaassaaq. Ajornanngippat assersuutigalugu nerisassaalunnik nerriviup qaaniittoqarsinnaavoq, unikaallannermi angajoqqaat tamulussinnaasaannik. Tamatumani ilissi nammineq ileqqoqareerussi misilittagaqarfingilluakkassinnik, taava ilissi nammineq ileqqorisasi atuinnarsigit.

PowerPointinik filminillu takutitsineq. Ataatsimiinneq sioqqullugu teknikki misiligaruk, qularnaarlugu peqataasut tamarmik saqqummiunneqartunik tamanik takusaqarsinnaallutillu tusaasaqarsinnaanissaat. Filminik takutitsissagussi pingartaaruvoq nipaata tamanit tusaaneqarluarsinnaanissaata qularnaarnissaa – aamma højtaleriniit ungasinnermi issiasunit.

Atortussat: Isumassarsiatsialaavoq atortussat ataatsimiisitsinermi atugassavit ataatsimut siumoortumik katersoreernissaat, soorlu pappiaqqat, allaatit, tape allallu.

Atortussanik agguassassaqarpat, eqqaamajuk naammattunik nassataqarnissat. Atortussat tamanut naammanngippata siumoortumik eqqarsaatigereeruk qanoq agguanneqassanersut.

Imaassinhaavoq sulisut angajoqqaallu meeqqanik peqateqarlutik ataatsimiinnissamut arlaatigut piareersaateqarnissamut piffissaqarlutillu kajumissuseqartut. Imaassinhaavoq filmiliaaqqanik ulluinnarni pisartunit apersuinermerik assinilluunniit ilaqtartunik takutitsisut allatulluunniit ataatsimiinnermi isumassarsiffissatut naapertuutunik saqqummiussit.

Annoncering af forældremødet

Med til den indledende planlægning af et forældremøde hører aftaler om, hvem der skal gennemføre forældremødet og aftaler om annoncering, tid og sted.

Du kan annoncere forældremødet fx ved at:

- sætte plakater og andre former for opslag op på steder, hvor det ses af forældre og andre mulige deltagere.
- lade børnene tegne en tegning på invitationen til forældrene.
- henvende dig personligt til forældrene, når de henter deres barn eller du har anden kontakt med dem fx i et familiecenter. Du kan styrke kontakten til deltagerne ved at sende mail, SMS eller ved telefonsamtaler og lignende.
- omtale mødet i andre medier, som I bruger, fx Facebook, SMS og hjemmesider.

Lokalt der der forskellige traditioner for hvordan man annoncerer et forældremøde. Brug de måder, du har erfaring med virker godt.

Den måde, forældremødet annonceres på, er med til at skabe forventninger hos deltagerne. Derfor er annonceringen med til at give forældrene lyst til at komme, samtidig med at det lægger stemningen på selve mødet.

Forældremødet kan afholdes i institutionen, i forsamlingshuset, på familiecenteret eller i et andet velegnet lokale.

Praktiske opgaver inden forældremødet

Inden forældremødet er det en god idé at tænke igennem, hvordan mødet skal forløbe. Følgende punkter bør altid indgå i overvejelserne:

Bordopstilling. Det er bedst, hvis der er borde med plads til ca. 6 personer ved hvert bord. Så kan alle deltage i samtalen.

Forplejning. Kaffe, te, vand. Lidt at spise er også en god idé. Er det muligt, kan der fx stå noget mad på et bord, så forældrene kan tage noget at spise i pausen. Har I allerede måder at gøre det på, som fungerer godt, så følg jeres traditioner.

Visning af PowerPoints og film. Afprøv teknikken inden mødet, så du er sikker på, at alle kan se og høre, hvad der bliver sagt. Viser I film, er det vigtigt at indstille lyden, så I er sikre på at alle kan høre – også dem der sidder længst væk fra højttalerne.

Materialer. Det er en god idé at samle alle de materialer, du skal bruge til forældremødet, fx papir, tusser, tape og andet, i god tid inden mødet.

Hvis der skal uddeles materialer, så husk at tage et tilstrækkeligt antal med. Hvis ikke der er nok til alle, så overvej på forhånd, hvordan materialerne skal fordeles.

Er der ansatte eller forældre med børn, der har tid og lyst, kan de eventuelt have forberedt noget til forældremødet. Det kan være nogle små filmklip med miniinterviews, fotos fra dagligdagen eller anden inspiration, som kan være relevant for mødet.

Ataatsimiinnerup ingerlarrera

Ataatsimiinnermi aqutsisut marluugitsi: Inassutigineqarpoq 'MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq' suleqativit ilaannik sulisumillunniit allamik allatut tunuliaqtalimmik peqateqarlutit ingerlatissagit. Meeqquerivimmi imaluunniit ilaqtariinnik sullissivimmi suliguit suleqatigisinnaavat perorsaanikkut siunnersorti, meeraaqqat pillugut siunnersorti imaluunniit peqqissaasooq.

Tatigeqatigiinneq: Pingaartuuvoq ataatsimiinnermik aqutsisutut erseqqissaanissat, peqataasut tamarmik - tassalu ataatsimiisitsisut angajoqqaallu – inimik tatigeqatigiiffiusumik pilersitseqataasariaqarmata. Imminut tunngasunik oqaloqatiginnineq – soorlu nammineq qitorraq imminullu angajoqqaatut pilluni oqaloqateqarnissaq mianernarsinnaavoq. Taamaammat ersarilluinnartariaqarpoq, ataatsimiinneq tatigeqatigiiffiusussaammat. Angajoqqaat namminneq oqaaserisimasatik inunnut allanut eqqartorsinnaavaat, kisiannili angajoqqaat allat oqaatigisimasaat oqaatigisussaanagit. Taamaaliornikkut mamarliinerit pinaveersaerneqassapput.

PowerPointinik atuineq: PP-ni (PowerPointini) apeqqutit angajoqqaat peqataalluarnissaannut tapersiissutissatut takorluugaapput. Angajoqqaat namminneq pisartuni assiginngitsuni allaanerusumik iliuuseqarsinnaanertik pillugu eqqarsarnissaannut periarfissiipput.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerni qulequttat sammineqartassapput, isignerriaatsit assiginngitsut aallaavigalugit. Taamaammat ataatsimiinnermik aqutsisoq PP-p tullianut ingerlaqqissinnaavoq, angajoqqaat piffissamik sivisunerusumik atuerusukkaluarpataluunniit. Akunnerit marluk ingerlaneranni angumerisinnaasat killeqarput. Isumassarsiatsalaasinnaavoq angajoqqaanut kaammattutigissallugu, soqutiginartissimasatik angerlarunik nangillugit oqallisigissagaat.

Assersuutinik atuineq: Pitsaanerpaavoq angajoqqaat namminneq assersuutinik saqqummiisarpata. Ilitsersuummi matumani PP-ni ataasiakkaani assersuutit atorsinnaavatit, angajoqqaat namminneq assersuusiunngippata. Namminneq assersuusiorumanerussapput, illit aqutsisutut tunuarsimaalaaruit utaqqikatannaveersaarlutillu.

Unillatsiarneq: Unillatsiarnissaq pingaartuuvoq. Tassani angajoqqaat persuarsiunnginnerusumik oqaloqatigiissinnaapput, angajoqqaatiminnullu eqqarsaatiminnik ulluinnarni eqqaasangnisaminnik saqqummiussillutik. Unillatsiarneq sivisualaassanngilaq. Peqataasut oqaloqatigiilluarpata, kaammattorsinnaavatit ulloq alla oqaloqatiginnerminnik nangitsivigisinnaasartik isumaqatigiissutigeqquillugu.

Sulisut. Angajoqqaat sulisullu ataatsimiinnerup aallartinnerani immikkoorlutik issiagaangata oqallinnerit ingerlalluarnerusarput. Sulisut immikkut ataatsimoorpata (aqutsisoq ikiortaallu pinnatik), pitsaanerpaagaluttarpoq sulisut isumaat pilligit kingulliullugit peqataasullu allat saqqummiussereeraangata aperinissaat. Taamaaliornikkut qularnaassavat angajoqqaat peqataasullu allat sulisut isumaannik sunnerneqaratik, misigisartakkaminnik kissaatiminnillu oqariartuuteqartarnissaat.

Pingaartuuvoq angajoqqaat sulisullu illuatungeriillutik oqallisilinnginnissaat. Sulisut angajoqqaallu immikkooraangata, peqataasut isummersuutit assiginngitsut atussavaat ilisimasatut, suleqatigiinnerup ingerlaqqinnerani atorneqarsinnaassussatut. Angajoqqaat sulisullu isumaqatigiinngippata, ataatsimiinnermik aqutsisup kikkut eqqortuliqerannik oqallinneq aallartissanngilaa, taamaallaallii erseqqissarlugu tamatumani isumaqatigiinngitsoqartoq, sulisut ataatsimiilerunik oqallisigeqqissinnaasaannik.

Afholdelsen af mødet

Vær to mødeledere: Det anbefales, at du afholder et MANU Forældremøde sammen med en kollega eller en fagperson, som har en anden baggrund end dig. Er du i en daginstitution eller på et familiecenter, kan det være en pædagogisk konsulent, en småbørnskonsulent eller en sundhedsplejerske.

Fortrolighed: Det er vigtigt, at du som mødeleder understreger, at alle, både mødeleder og forældre, er med til at skabe et fortroligt rum. At tale sammen om noget så personligt som ens barn og sig selv som forældre, kan være følsomt. Derfor skal det være klart, at mødet er omgået med fortrolighed. Forældrene må gerne fortælle til andre, hvad de selv har sagt på mødet, men de skal lade være med at fortælle om det, de andre forældre har talt om. Det forebygger sludder at være tydelig om dette fra starten.

Brug af PowerPoints: Spørgsmålene på PP (PowerPoints) er en hjælp til at gøre forældrene aktive. Det giver mulighed for, at de selv overvejer, hvordan de fx kan håndtere en situation anderledes.

På forældremødet arbejdes der med temaerne ud fra flere synsvinkler. Derfor kan mødelederen godt gå videre til næste PP, selv om forældrene gerne ville bruge lidt mere tid. Der er grænser for, hvad man kan nå på to timer. Det kan være en god idé at opfordre til, at forældrene taler videre om det, der har været særlig interessant, når de kommer hjem.

Brug af eksempler: Det er allerbedst, hvis det er forældrene selv, der kommer med eksempler. Eksemplerne, der er beskrevet ved de enkelte PP i denne vejledning, kan du anvende, hvis forældrene ikke selv kommer med eksempler. Det sker kun sjældent, især hvis du som mødeleder er tilbageholdende og udviser lidt tålmodighed.

Pausen: Pausen er vigtig. Her kan forældrene tale sammen mere uformelt og udveksle tanker med nogle af de forældre, som de ellers ikke får talt med i det daglige. Pausen må ikke tage for lang tid. Hvis de snakker rigtig meget med hinanden, kan du opfordre dem til at aftale at mødes en anden dag, hvor de kan fortsætte deres samtale.

Personalet. Det giver sædvanligvis de bedste diskussioner, hvis forældre og personale sidder i hver deres grupper ved mødets begyndelse. Når personalet danner en gruppe for sig (undtagen mødelederen og hjælperen), er det ofte en god idé at spørge om personalets mening til sidst, og efter at de øvrige deltagere er hørt. På den måde sikrer du dig, at forældre og andre deltagere får fortalt det, de oplever og ønsker, uden at være påvirket af personalets synspunkter.

Det er vigtigt, at der ikke bliver en diskussion mellem forældre og personale som to grupper over for hinanden. Der hvor personale og forældre er opdelt i hver sin gruppe, skal deltagerne bruge de forskellige synspunkter som en viden, der kan være vigtig i det videre samarbejde. Hvis forældre og personale er uenige, skal mødelederen ikke starte en diskussion om, hvem der har ret, men blot konstatere, at her er der forskellige synspunkter, som personalet eventuelt må drøfte videre på et personalemøde.

Siunnersuutit – Oqaaseqartangitsunut pissuserineqarsinnaasut

Ataatsimiinnermi aqutsisoq tunuarsimaalaruartoq angajoqqaat oqallinnernut peqataasanngippata imaluunniit nipangersimaannartarpata imatut iliorlutit misilissinnaavat:

- Nipangersimaannarit – angajoqqaat najuuttut isaasigut toqqarlugit qiviakkit. Imaassinaavoq nipaanneq ajornartorsiutitut isiginngikkaat. Imaassinaavoq eqqarsarnissaminut piffissaqarusuttut imaluunniit akissutissartik oqaasertalerniarsigaat.
- Angajoqqaat timimikkut pissusilersornerat maluguk – ilaatigut timip oqaatsinut naleqqiullugu oqariartutai ersarinnerusarput: »Sørine illit isumaqataarpasippuit ... taamaappa?« imaluunniit »Jensi illit qinngullerputit. Allatut isumaqarpit?«
- Nipangersimaannarneq pillugu toqqaannartumik aamma apeqquteqarsinnaavutit »Oqaaseqanngingaarassi ... soormitaava?«. Imaassinaavoq akissutaannut tupaallattutit. Imaassinaavoq angajoqqaat akornanni isumaqtigiiinginnermik pilertiortoqartoq, imaassinaavoq angajoqqaat misigisimasut pinngitsaolineqarlutik peqataatinneqarlutik, imaluunniit allarluinnarmik peqquteqarsinnaavoq.
- Misilitakkatit aallaavigalugit nikeriarnermik pilersitsigit: »Uanga sulianni angajoqqaat naapikkajuppakka ima oqartartut ... Ilisarnarpa?«
- Apeqqut nipangersimaartitsisoq pillugu angajoqqaat marlukkaartillugit sanilertillu oqaloqatigiisikkit. Inummik ataasiinnarmik oqaloqateqarneq inuit amerlasuut oqalliseqatiginissaannit ajornanginnerusinnaavoq.

Meeqhat peqataappata

Isumassariatsialasinnaavoq siumoortumik eqqarsaatigeriissallugu angajoqqaat meeqqisarlutik imaluunniit meeqqisaratik aggersarneqassanersut. Imaluunniit angajoqqaat ataatsimiinnerisa nalaani meeqhat paarineqarnissaannik aaqqissuussiniarnersusi. Meeqhat peqataanerat ataatsimiinnermik uummarissaasinnaavoq, immaqalu angajoqqaat amerlanerit peqataanissaminut periarfissaqalissapput. Kisianni aamma meeqhat peqataanerisa angajoqqaat isiginianissaat pinngitsoortissinnaavaa, pilersaarutillu tamakkiisumik angumerinissaat ajornakusoortilerlugu. Ataatsimiinnermik aqutsisup eqqarsaatigissavaa inimi allami meeqqanik paarsisoqarnissaa neqeroorutigineqassanersoq? Teqequmi meeqhat pinnguarfissalerneqassanersut, taamaallilunilu meeqhat angajoqqaallu inimi ataatsimiitneqarlutik? Aamma meeqhat inummit aalajangersimasumit ataatsimit isumagineqassanersut?

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerni ukunani: »Meeqhat pinnguaqatigiuk« aamma »Meeqhat oqaloqatigiuk« periarfissaqartinneqarpoq, meeqhat namminneq ataatsimiinnermut ilaatinnissaat. Angajoqqaanik ataatsimiisitsinermi uani: »Meeqqallu ulluinnarisarsi« inassutigineqarpoq meeqhat peqataassanngitsut.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup kingornagut suliassat

Nalinginnaasumik torersaassinerup saniatigut isumassariatsialassaaq angajoqqaanik ataatsimiinnermi pilersinneqarsimasut katersussallugit, assersuutigalugit allattukkat, flipover-imut allanneqarsimasut aammalu whiteboard-imut allattoqarsimappat assilillugit il.il. Tamakku takusassiaralugit nivinngaassorneqarsinnaapput ulluni tulliuttuni tamanut isumassarsiffiusinnaanngorlugit.

Ataatsimiinnerup naammassinerata kinguningguatigut pingarnerpaatut isigisatit allattukkit.



Tip: Sådan kan du håndtere tavshed

Hvis forældrene, på trods af at mødelederen er tilbageholdende, ikke engagerer sig i diskussionerne eller er meget tavse, så kan du prøve følgende:

- Bliv i tavsheden – kig rundt, og få øjenkontakt med forældrene. Det er ikke sikkert, at de synes, tavsheden er et problem. Måske har de brug for tid til at tænke sig om eller tid til at formulere deres svar.
- Inddrag forældrenes kropssprog - nogle gange siger kroppen mere end ord: »Sørine, du ligner en, der er enig ... er du det?« eller »Jens, du rynker brynen. Har du det på en anden måde?«
- Du kan også spørge ind til tavsheden: »I er meget tavse ... hvordan kan det være?«. Måske bliver du overrasket over svarene. Måske ligger der en konflikt i forældregruppen og ulmer, måske har forældrene følt sig presset til at deltage eller måske er det noget helt tredje. Brug dine erfaringer til at skabe dynamik: »I mit arbejde møder jeg tit forældre, som siger ... Kender I det?«
- Få forældrene til at snakke med deres sidemand om det spørgsmål, som giver tavshed. Det kan være nemmere at drøfte det med én person frem for med hele gruppen.

Når børnene deltager

Det er en god idé på forhånd at overveje, om I vil invitere forældre med eller uden børn. Eller om I vil arrangere pasning under forældremødet. Når børnene deltager, kan det give energi under mødet, og flere forældre får måske mulighed for, at begge forældre kan deltage. Men børnene kan også fjerne fokus fra forældrene og gøre det svært at komme igennem hele programmet. Mødelederen skal overveje, om der skal tilbydes pasning i et andet lokale? Om der skal indrettes et legehjørne, så børnene er i samme rum som forældrene? Og om der skal være en, som udelukkende tager sig af børnene?

I forældremøderne: »Leg med dit barn« og »Snak med dit barn« er der lagt op til, at børnene kan være en aktiv del af mødet. Under forældremødet: »Hverdagen med dit barn« anbefales det, at børnene ikke deltager.

Praktiske opgaver efter forældremødet

Ud over den almindelige oprydning er det en god idé at samle de materialer sammen, som er produceret under forældremødet, fx notater og flipover-papirer, og også at tage foto af hvad der eventuelt er skrevet på whiteboard, tavle osv. Materialerne kan eventuelt hænges op, så alle kan inspireres af dem de næste dage.

Notér det, du selv synes er de vigtigste pointer, umiddelbart efter mødet.

MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqat pinnguaqatigiuk'

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaat

Siunertaavoq:

- angajoqqaat meeqqatik peqatigalugit nuannersunik ineriertuutaasunillu pinnguaqatigittarnissaannik isumassarsisitsinissaq.
- pinnguarnerup meeqqap ineriertorneranut ingerlalluarnissaanullu pingaarluinnarneranik angajoqqaat paasinnilersinnissaat.

Ataatsimiinnerup ingerlanera

Piffissaq	PowerPoint Nr.	Sammisaq
5	1	Tikilluaqqusineq
10	2	Erinarsorluni pinnguaatit
15	3	Pinnguaatit suut nalunngilisigit?
10	4	Pinnguarneq pingaarutilik
10	5	Unillatsiarneq
15	6	Maannakkut pinnguassaagut
15	7	Meeqgerivimmi pinnguarneq
20	8	Meeqqanut atuakkat
15	9	Meeqqama pinguaqatiginerunissaa
5	10	Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq
Minutsit 120-t, katillugit 2 tiimit.		

Piffissaliussat siunnersuutaannaapput ilinnut takutinniarlugu ingerlatsinissap qanoq takorloorneqarnera. MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq nalunaaquttag akunnerinik 2-nik sivisussuseqassasoq pilersaarutaavoq.

Meeqqanik peqataasoqpat pingaaruteqarpoq inersimasunik isumaginnittussaqarnissaat. Meeqqat immaqa sammisanut arlalinnut peqataatinneqarsinnaapput assersuutigalugu erinarsoqatigiinermut.

MANU Forældremøde 'Leg med dit barn'

23

Formålet med forældremødet

Formålet er at:

- inspirere til, at forældre leger sjove og udviklende lege med deres barn
- give forældre en forståelse for legens store betydning for barnets udvikling og trivsel.

Mødets forløb

Tid	PowerPoint Nr.	Tema
5	1	Velkommen
10	2	Sangleg
15	3	Hvilke lege kender I?
10	4	Den vigtige leg
10	5	Pause
15	6	Nu skal vi lege
15	7	Leg i daginstitutionen
20	8	Børnebøger
15	9	Mere leg med mit barn
5	10	Farvel og tak for i dag
120 minutter, i alt 2 timer.		

Tiderne er vejledende og kan give dig et overblik over, hvordan forløbet er tænkt. Et MANU Forældremøde er planlagt til at vare to timer.

Er der børn med, er det vigtigt, at der er voksne, som har fokus på børnene. Børnene kan måske deltagte i flere af aktiviteterne, fx fælles sang.

1.1 Tikilluaritsi

- MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq – Meeqqat pinnguaqatigiuk-mut tikilluaritsi.



Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angajoqqaanik ataatsimiisitsineq
Forældremøde 0-2 år

Anguniagaq

- Angajoqqaanik ataatsimiisitsinermut peqataasut tamarmik tikilluaqquaasutut misigisimanissaat aammalu anguniakkanik najoqqtassanillu ilisimanninnissaat.

Imaalior sinnaavutit

- 'MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq – Meeqqat pinnguaqatigiuk'-mut peqataasut tamaasa tikilluaqqu sinnaavutit. Susoqarnissaanik naatsumik nassuiaateqarsinnaavutit.
- Naatsumik tamarmik imminnut ilisaritinnerat. Taamaallutik tamarmik aallaqqaataaniilli oqaaseqassapput. Naammappoq nammineq atip, meeqqap atiata, meeqqap ukiuisa qatannguteqarpallu qatanngutaasa taanissaat.
- Kinaanerit naatsumik oqaluttuarisinnaavat.
- Oqaluttuarissinnaavat maani katersuussimagassi meeqqat pinnguartarnerat eqqartorniarlugu, nalunnginnatsigu meeqqanut mikisunut angisuunullu pinnguarneq pingaaruteqarluinnartoq. »Angajoqqaanik ataatsimiisitsinermi matumani meeqqat mikisut pinnguartarnerat aammalu qanoq ililluta ulluinnarni meeqqavut nuannersunik ineriautuutaasunillu pinnguaqatigisarsinnaanerligit sammissavagut.«
- Tatigeqatigiilluni angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlaneqarnissaa oqaatigisinnavaat. Imaappoq peqataasut namminneq oqaatigisatik allanut oqaluttuarissinnaagaat, kisiannili allat qanoq oqarsimaneri allanut ingerlateqqissangikkat. Aamma naatsorsuutigineqarpooq ataqqeitatigiilluni pissuseqarnissaq - ataatsimiinnerup siornagut kingornagullu. Ataatsimoorussamik ammasuunissaq peqataasut tamarmik toqqissismallutillu ilorrisimaarnissaannut aalajangiisuuulluinnarpooq – pingartitaminnillu oqaluttuarnissaannut.
- Oqaluttuarisinnaavat ataatsimiinnerup ingerlanerani taakkuullusi aamma pinguaatinik pinnguaqatigiikkumarlus. Tamanna nuannersuullunilu sungiunniagassaasinnaavoq.

1.1 Velkommen

- Velkommen til MANU Forældremøde - Leg med dit barn



Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-imit 2-nut angaaqqaanik ataaatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Mål

- At alle føler sig velkomne og kender formål og rammer for forældremødet.

Sådan kan du gøre

- Byde alle velkommen til MANU Forældremøde: Leg med dit barn. Fortæl kort om, hvad der skal ske.
- Tage en kort præsentationsrunde. Så får alle sagt noget fra start. Det er nok at sige sit navn, barnets navn, alder og nævne eventuelle søskende.
- Fortælle kort, hvem du selv er.
- Fortælle, at vi er samlet for at snakke om børns leg, som vi ved er meget vigtig både for små og store børn:
»På dette forældremøde vil vi især tale om små børns leg, og om hvordan vi kan lege sjove og udviklende lege med vores børn i hverdagen.«
- Fortælle om den fortrolighed, som forældremødet skal være omgårdet af. Det vil sige, at man gerne bagefter må fortælle andre om hvad man selv har sagt, men man må ikke fortælle videre, hvad andre deltagere har talt om. Og at det forventes, at man behandler hinanden respektfuldt både før, under og efter mødet. At fælles fortrolighed er afgørende for, at alle vil føle sig trygge og godt tilpas – og fortælle om det, de synes er vigtigt.
- Fortælle, at vi også selv skal lege et par lege under mødet. Det kan være både sjovt og uvant på én gang.



1.2 Erinarsorluni pinnguaat

Maannakkut tamatta erinarsorluta pinnguassaagut.

Piitaq aasianguaq

Piitaq aasianguaq
qarmakkakut majuarpoq
sialuit tuttisipput.
Piitap timaa masappoq.
Seqineq nuivoq.
Piitap timaa panerpoq
Piitaq aasianguaq majuaqqilerpoq.

MANU

0-tilit 2-nut angajorqarneq ataaitsimisineq,
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Uummaarissusermik, nuannaarnermik ulloq mannalu sammisassamik qitiutitsinermik pilersitsinissaq

Imaaliorssinnaavutit

- Oqaluttariuk ussersorluni pinnguataasooq. Erinarsorluni pinnguarnerusoq meeqqat amerlanersaasa nuannarisartagaat.
- Qulakkiissavat appittoqarnissaa ussersuutinillu malitassiuisoqarnissaa.
- Naatsumik eqqartussavat, erinarsuutigaluni pinnguaatit akuttoqatigiissaariffusut, erinallit aalaffiusullu meeqqat amerlanertigullu aamma inersimasut nuannarilluartarmatigit. Susassareqatigiinnermik, nuannaarnermik ataatsimoornermillu misigitsilersaramik.
- Naggataatigut oqaluttuarissavat erinarsuutigaluni pinnguaatit sorliit meeqgerivimmi atortarnerisi aammalu sooq.
- Oqaluttuarissavat ussersuutit meeqqanut pingaaruteqarmata. Timertik atulersarpaat, aalaasitik ataqatigiissarlugit, isit toqqarlugit attaveqartarlutik – aammalu aalaatsit qanoq isumaqartinnerat eqqartorneqarsinnaalluni – assersuutigalugit bussit assakaasoqarnerat – imaluunniit nagguaatsup sorlussuani sumut atortarneraa il.il.

Apeqqutit atorfissaqartissinnaasatit

- »Erinarsorluni pinnguaatinik nalunngisaqarpisi?«
- »Erinarsorluni pinnguarneq qanoq igaasiuk?«
- »Erinarsorluni pinnguarnermi meeqqasi qanoq pissarsiaqassasoraasigit?«
- »Meeqqasi nipilersuutinik nuannarisaqarpat?«
- »Illit nammineq nipilersuutinik nuannarisaqarpit?«

Erinarsuutigaluni pinnguaatit atorsinnaasatit

- Bussip assakaasui ingerlapput
- Piitaq Aasianguaq
- Kulloq illit, kulloq illit
- Bamsi sinippoq
- Paarluni qajartorluni

1.2 Sangleg

Nu skal vi alle sammen lege en sangleg.

Piitaq aasianguaq

Piitaq aasianguaq
qarmakkakkut majuarpoq
sialuit tutsiippuit.
Piitap timaa masappoq.
Seqineq nuivoq.
Piitap timaa panerpoq
Piitaq aasianguaq majuaqqilerpoq.

MANU

0-til 2-år, angaaqqaanik atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At skabe liv, glæde, genkendelighed og fokus på dagens tema.

Sådan kan du gøre

- Fortælle at det er en leg, hvor I samtidig gør fagter. Det er en sangleg, som langt de fleste børn kan lide.
- Sikre dig, at der er en, der synger for og viser fagterne.
- Tale kort om, at børn og ofte også voksne holder af sanglege med rytme, melodi og bevægelse. De giver nærvær, skaber glæde, og man er sammen om noget.
- Fortælle til sidst, hvilke sanglege I leger i daginstitutionen og hvorfor.
- Fortælle at fagterne er vigtige for børnene. De får kroppen med, de koordinerer deres bevægelser, får øjenkontakt – og man kan snakke om det, som bevægelserne betyder – fx at der er hjul på bussen – eller hvad er en elefant, hvad bruger den snaben til osv.

Spørgsmål du måske kan bruge

- »Er det en sangleg I kender?«
- »Hvordan var det at lege sanglegen?«
- »Hvad tror I jeres børn får ud af at lege sanglege?«
- »Kan jeres barn godt lide musik?«
- »Kan du selv lide musik?«

Sanglege du kan bruge

- Hjulene på bussen
- Lille Peter edderkop
- Tommelfinger tommelfinger
- Bjørnen sover
- Ro ro din båd





PowerPoint 1.3

Pinnguaatit suut nalunngilisigit?

- Maanna pinnguaatit suut meeqqasi soqtigivaat?
- Pinnguaatit suut meeqqat peqatigalugu pinnguarissallugit nuannaraagit?

MANU

O-tilit 2-nut angajorqapniq ataaitsimitsineq,
Foralekbrede 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Pinnguaatit angajoqqaat nalungisaasa takussaasunngortinnissaat, aamma isumassarsioqatigiinnissaq, kiisalu pinnguaatit assiginngitsut sunik imaqarnerinik paasinianissaq.

Imaaliorssinnaavutit

- Angajoqqaat aperisinnaavatit, pinnguaatit suut meeraasa nuannarisarneraat?
- Qinnuigisinnavaatit pinnguaatit marluk pillugit sukumiisumik oqaluttuaqqullugit. Assiginngitsuusinnaapput.
- Apersinnaavatit meeqqamik pinnguaqatigisarnera qanoq igineraat.
- Piffissaqarfingineqarpat, angajoqqaat qinnuigisinnavaatit meeqqaminnik pinnguaqateqarlutik nuannarisaminnik misilitakkaminnillu avitseqatigeeqqullugit.
- Meeqgerivinni sulisut aperisinnaavatit pinnguaatit pitsasut suut meeqqerivimmi meeqqat pinnguarisarneraat. Aamma sooq pinnguaatit meeqqamut pitsasutut nalilerneraat.

Apeqputigisinnasatit

- »Illit meeqqat pinnguaqatigigaangakku aamma meeqqap aanaa/aatakkuisa pinnguaqatigigaangassuk pinnguaatit assiginngitsuusarpat?«
- »Ataatat anaanallu meeqqaminnik pinnguaqateqartarnerat assiginngissuteqarpa?«
- »Assiginngissutit aatsaannguaq taakkartukkasi, meeqqap qanoq qisuriaateqarfingisarpai?«
- »Pinnguaatit eqqartukkasi uteqqiatuuppat?« »Imaappa ilissi inersimasut pinnguaatit nalunnginnassigit imaluunniit ...?«

Pinnguaatinut assersuutit

- | | |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Toqqoriarluni nueqattaarneq • Aana teriakasik • Attortaanneq • Toqqortaanneq • Tippinik illuusaliorneq • Igasuusaarneq nerisuusaarnerlu • Toqqoriarluni nassaariteqattaarneq | <ul style="list-style-type: none"> • Pinnguanik pinnguarneq assersuutigalugu pattaatit, ikkussortakkat, inuusat, bamsit, biileeqqat, uumasut • Karsikunik pinnguarneq, assersuutigalugu qajaliortoqarsinnaavoq imal. illu • Erinarsuutigaluni pinnguaatit • Silami pinnguarneq assersuutigalugu apummik illuusaliorneq |
|--|--|

1.3 Hvilke lege kender I?

- Hvilke lege er jeres børn optaget af for tiden?
- Hvilke lege nyder du at lege sammen med dit barn?

MANU

0-imiit, 2-nut angaaqqaanik ataaatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At synliggøre hvilke lege forældrene kender, at inspirere hinanden og at finde ud af, hvad der sker i de forskellige lege.

Sådan kan du gøre

- Spørge forældrene, hvilke lege deres børn holder af?
- Bede dem om at fortælle detaljeret om et par af legene. Gerne forskellige slags lege.
- Spørge om, hvordan de har det med at lege med deres barn?
- Er der tid til det, kan du bede forældrene udveksle erfaringer om lege, som de kan lide at lege med deres barn.
- Spørge de ansatte om, hvilke gode lege, børnene leger i daginstitutionen? Og hvorfor de synes, at legene er gode for barnet?

Spørgsmål du kan bruge

- »Er der forskel på de lege, som du leger med dit barn, og de lege, som barnets bedsteforældre eller andre voksne leger med dit barn?«
- »Er der forskel på den måde, fædre og mødre leger med deres barn?«
- »Hvordan reagerer barnet på de forskelle, I lige har fortalt om?«
- »Er der nogle af de lege, I har talt om, som går igen?« »Er det fordi, det er nogle lege, I voksne har lært, eller ...?«

Eksempler på lege

- Borte – Borte – Tit – Tit
- Nu kommer der en lille mus
- Fangeleg
- Gemmeleg
- Hulebyggeri med tæpper over
- Lege at man laver mad og spiser den
- Lege at man gemmer sig og bliver fundet
- Lege med redskaber, fx bolde, byggeklodser, dukker, bamser, biler, dyr
- Lege med papkasser, man kan bygge af, fx en kajak, et hus
- Sanglege
- Udendørs lege, fx bygge snehuler.



1.4 Pinnguarneq pingaartoq

Pinnguarneq aqqutigalugu meeqqap ineriaartortittarpai:

- Inuttut ataatsimooqatigiinneq. Soorlu: Aalajangersimaqqissaartumik tulleriinnilinnik iliuuseqarneq
- Takorluuisinnaaneq. Soorlu: Karseq qajanngoraangat
- Oqaatsit. Soorlu: Erinarsuutigaluni pinnguaatini oqaatsinik atuineq aamma pisuusaartitsilluni pinnguaatigaluni sunerluni oqaluttuaralugu
- Eqqarsarneq. Soorlu: Nerisassiornermut tunngasunik meeraq ilisimasaqartariaqarpoq nerisassioruntuusaarniaruni. Innarnermi, kigutigissarnermi il.il. misilittakkani allaavigalugit tamakkuninnga pisuusaartitsarpoq.
- Takorluuisinnaaneq. Soorlu: Meeqqap qaleriaarlugit iliorartakkat atorlugit napasulialiornissani takorluuleruniuk, tamatumalu kingornagut uppittoornissaannut pissangaammertarnera.
- Timimik atuineq. Soorlu: Meeraq pississaaraangat, arsaq assakaatikaangagu, arpakaangami tigutikkaangamilu ...

Isumaginninnermut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angajoqqaatik ataatsimistsineq.
Forælkremode 0-2 år

Anguniagaq

- Meeqqap ineriaartorneranut pinnguarnerup pingaarutaa pillugu ilisimasanik saqqummiinissaq, isumassarsiorfiusinnaasunillu assersuuteqarnissaq.

Imaaliorsinnaavutit

- PP-mi immikkoortut pillugit angajoqqaat oqaluttuitissinnaavatit.
- Angajoqqaat aperisinnaavatit oqaatsitit pillugit qanoq eqqarsarnersut.
- Angajoqqaat namminneq meeqqamik pinnguaatigisartagaannik misilittagaannik oqaluttuartissinnaavatit.
- Angajoqqaat aperisinnaavatit pinnguaatinik nalunngisaqarnersut, makkunanna ilaqtunik:
 - ataatsimoorluni nuannisarneq, aalajangersimasunillu malittarisassaqtumik
 - meeqqat atortunik assigiinngitsunik atuiffigisaat
 - meeqqat silami pinnguaataat
- Angajoqqaat aperisinnaavatit pinnguaatinik makkunanna inerisaataasunik ilisimasaqarnersut:
 - takorluuineq
 - oqaatsit
 - eqqarsarsinnaaneq
 - inunnik allanik katerisimaqaqateqarneq
 - takorluuisinnaassuseq
 - meeqqap timikkut pisinnaasai.

1.4 Den vigtige leg

I legen udvikler barnet:

- Socialt samvær. Fx må man gøre noget i en bestemt rækkefølge i en leg.
- Fantasi. Fx når en papkasse pludseligt bliver til en kajak.
- Sprog. Fx når barnet bruger ord i sanglege og begyndende rollelege, og fortæller hvad det gør, mens det leger.
- Tænkning. Fx må barnet vide noget om at lave mad for at kunne lege at lave mad. Det bruger erfaringer om at komme i seng, børste tænder osv., når det leger de ting.
- Forestillingsevne. Fx når barnet forestiller sig, at man kan bygge et »tårn«, når alle klodserne sættes oven på hinanden, og spændingen når man ved, at de vælter lige om lidt.
- Fysisk udfoldelse. Fx når barnet hopper, triller med bold, løber og bliver fanget ...

MANU

0-imit. 2-rut. angaaqqaanik ataaatsimitsineq.
Forældremøde 0-2 år

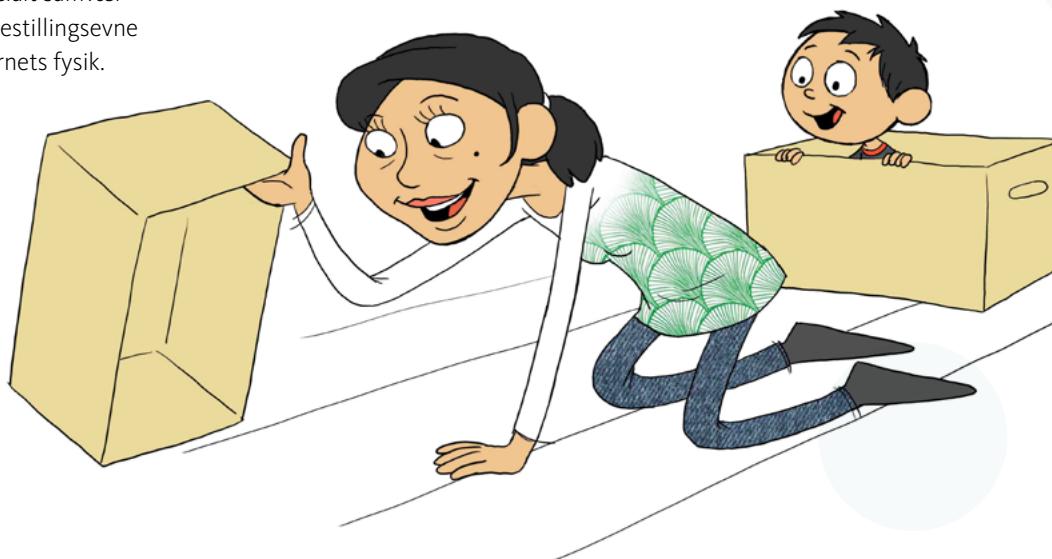
Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At formidle viden om, hvorfor legen er vigtig for barnets udvikling, og komme med eksempler, der kan inspirere.

Sådan kan du gøre

- Fortælle forældrene om punkterne i PP.
- Spørge forældrene om, hvad de tænker om det, du lige har fortalt.
- Få forældrene til at fortælle om deres egne erfaringer med deres egne børns lege.
- Spørge forældrene om de kender nogle lege, hvor:
 - > der er sjove og hvor der skal følges bestemte regler
 - > børnene bruger rekvisitter
 - > børnene leger udendørs
- Spørg eventuelt forældrene, om de kender nogle lege, som udvikler:
 - > fantasi
 - > sprog
 - > tænkning
 - > socialt samvær
 - > forestillingsevne
 - > barnets fysik.



1.5 Unillatsiarneq



MANU

0-tilit 2-nut angajoqqaaqik ataaitsimisitsineq.
Forækkremode 0-2 år

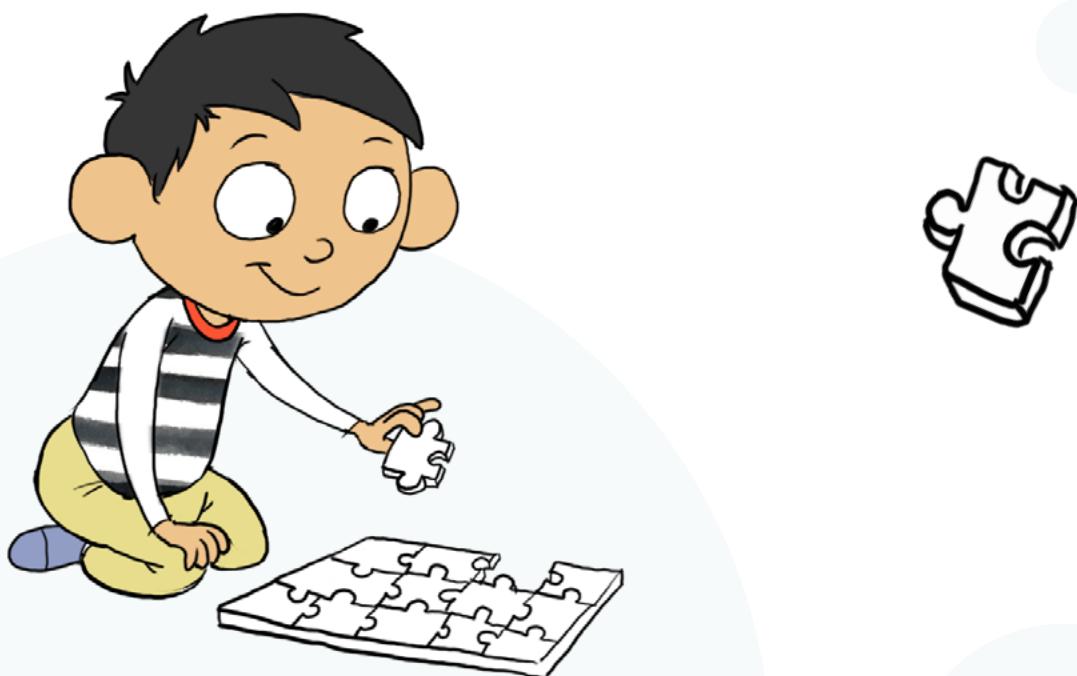
Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Angajoqqaat allanik sanilerinngisaminnik oqaloqateqarnissaannut periarfissinnissaat. Angajoqqaat najoqqaalaarlutillu tamululaarnissaannut periarfissaqtinnissaat.

Imaaliorssinaavutit

- Oqaatigiuk unillatsiarneq minutsinik qulinik sivisussuseqassasoq, qaqugulu angajoqqaat uteqqereersimasaqariaqarnersut.
- Tamulugassamerngit najoqqagassallu piareeqqassapput.
- Oqaatigiuk meeqqat pinnguartarnerat oqallisigeqqissagissi aamma meeqqat mikinerusut pinnguaqatigisarnerat pillugu titartakkanik filmiliatut assersuutit arlallit takujumaaraat.



1.5 Pause**MANU**0-imit. 2-rut. angaaqqaanik ataaatsimitsineq.
Forældremøde 0-2 år

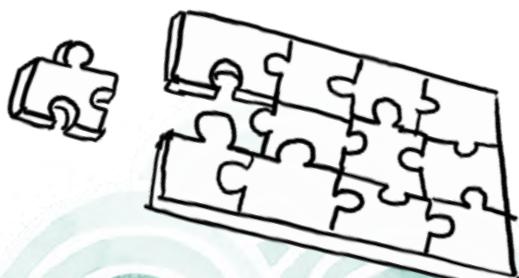
IsuMaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At forældrene får mulighed for at tale sammen med andre end dem, de sidder sammen med. At give mulighed for, at forældrene får vand, kaffe, the og lidt let at spise.

Sådan kan du gøre

- Du fortæller, at pausen varer 10 minutter, og hvornår forældrene skal være tilbage.
- Der er på forhånd sat lidt at spise og drikke frem.
- Du fortæller, at de skal tale videre om børns leg og se en animationsfilm med flere eksempler på leg med de mindste børn.



1.6 Pinngualerpugut

- Uani pinnguaatip allaaserineri ivertinneqassaaq



Isumaginninnermut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års ønghøjspråkk til detsmest sineq
Forældremøde 0-2 år

Anguniagaq

- Uummaarissusermik nuannaarnermillu pilersitsinissaq, angajoqqaanut pinnguaammik taassumalu meeqqamut qanoq pinguaruteqarneranik takutitsinissaq.

Imaaliorsinnaavutit

- Oqaatigisinnaavut aallaqqasiullugu pinnguassasugut.
- Pinnguaat angajoqqaallu qanoq iliornissaat oqaluttuarisinnaavatit.
- Angajoqqaat immaqa naammaginartumik amerlassuseqartillugit eqimattakkaartissinnaavatit.
- Pinguarneq aallartiguk.
- Pinnguarerussi oqallisigisinnaavarsi pinguarneq qanoq misigineqarsimanersoq, angajoqqaallu meeqqaminnit pinguarneq qanoq misigineqarsorineraat.

Apeqqutigisinnaasatit

- »Pinguarneq qanoq ippa?«
- »Pinguarneq taanna meeqqavit nuannarissavaa? Imluunniit pinnguaatigisareerpisiuk?«
- »Pinnguaammik tassannga pinguarussi meeqqat qanoq qisuarassoriviuk?«
- »Pinnguaat qanoq ilissinnut iluaqutaasinnaasoriviuk?«

Pinnguaatigisinnaasassinnut siunnersuutit

- Peqataasut tamarmik qajassarsiusapput (papkasse, tippeq, pappiaramineq imaluunniit annoraamineq) ingiffagalugulu. Peqataasut tamarmik qajartulerput. Tassanngaannaq arlaannik takusaqarpusi! Tamarmik tikkuartulerput. Immaqa nannumik takusaqalerpusi. Ulorianarpoq, tuaviinnarlu qimaalerpusi. Taava suna takulerpisiuk? Tamarmik imaanut qinerput. Immaqa arfermik takusaqalerpusi, puerisaartumik. Tamarmik arfeq aalateriffigaat. Taava puisi takulerparsi. Taava tamarmik aallaasistik saqqummerpaat, puisilu pisarineqareerpat tamarmik angerlamut aallarlutik.
- Immaqa ilinniartitsisutut pinnguaammik allamik piareersagaqarputit – meeqqanut mikisunut naapertuulluartumik?

1.6 Nu skal vi lege

Her indsættes en beskrivelse af legen



Isumaginninnermut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-imit. 2-rut. angaaqqaanik atatsimitsineq.
Forældremøde 0-2 år

Mål

- At skabe liv og glæde, demonstrere en leg for forældrene og vise, hvilken betydning den kan have for barnet.

Sådan kan du gøre

- Fortælle at vi starter med at lege en leg.
- Fortælle forældrene om legen og om, hvad de skal gøre.
- Eventuelt dele forældrene ind i grupper af passende størrelse.
- Sætte legen i gang.
- Efter legen taler I om, hvordan det var at lege legen, og hvordan forældrene tror det er for deres børn at lege legen.

Spørgsmål du kan bruge

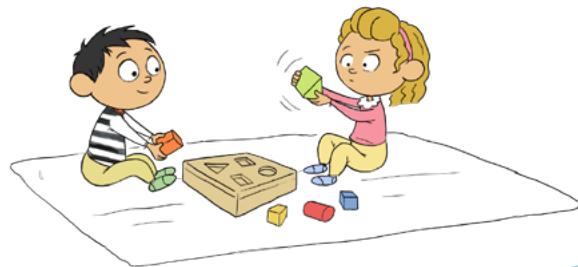
- »Hvordan var det at lege legen?«
- »Er det en leg, dit barn vil kunne lide at lege? Eller leger I den allerede?«
- »Hvordan tror du, dit barn vil reagere, hvis I leger legen?«
- »Hvad vil I få ud af at lege legen?«

Forslag til en leg I kan bruge

- Alle finder en kajak (en papkasse, et tæppe, et stykke papir eller et tørklæde) og sætter sig ned i den. Alle begynder at ro. Pludseligt får I øje på noget! Alle peger. Måske får I øje på en isbjørn. Den er farlig, og I skynder jer at ro hurtigt væk. Hvad får I så øje på? Alle spejder ud over vandet. Måske får I øje på en hval, som hopper højt. Alle vinker til hvalen. Så får I øje på en sæl. Så må alle finde geværet frem. Når sælen er skudt, så ror alle hjem igen.
- Måske har du som underviser forberedt en anden god leg, I kan lege – og som egner sig godt for de helt små børn?

1.7 Meeqquerivimmi pinnguarneq

- Meeqquerivimmi meeqqat sunik pinnguartarpat?
- Meeqquerivimmi inersimasut meeqqanik sunik pinnguaqateqartarpat?
- Meeqquerivimmi pinnguarneq pinngussallu?



Isumaginninnerut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

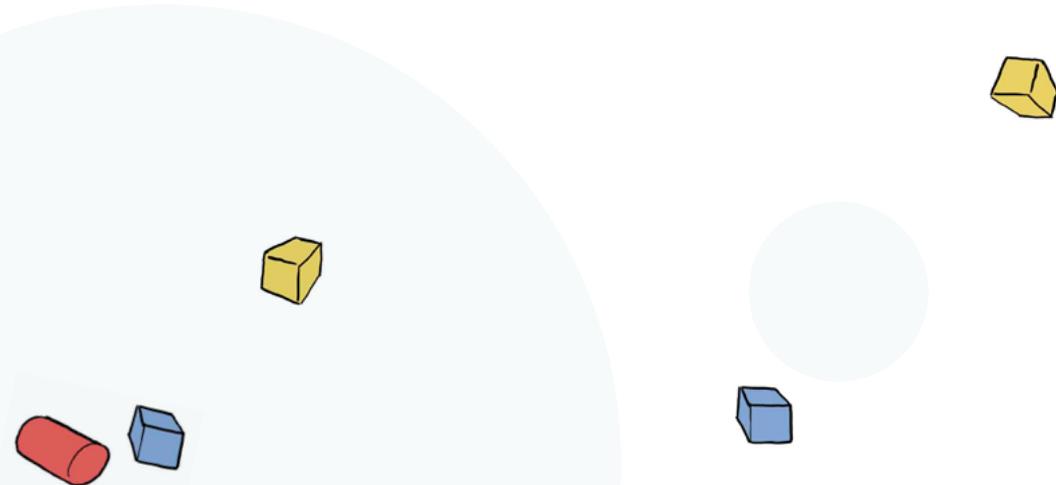
0-til 2-års angajoqqaapik tiladisimisitsineq
Forældremøde 0-2 år

Anguniagaq

- Angajoqqaat meeqqat meeqquerivimmi pinnguaatigisartagaat pillugit ilisimasaqarnissaat, aamma meeqqat pinnguartarnerat pillugu sulisut isumaannik paasisaqarnissaat.

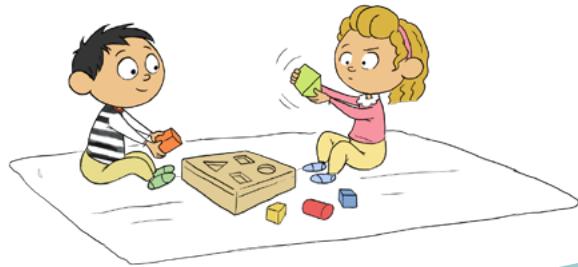
Imaaliorssinnaavutit

- Meeqquerivimmi ullormi nalinginnaasumi meeqqat pinnguaataat takusimasatit oqaluttuarisinnaavatit.
- Angajoqqaat aperisinnaavatit pinnguaatit suut meeqqat nuannarinerpaasarneraat?
- Angajoqqaat aperisinnaavatit aatsaannguummat oqaluttuarisat qanoq isumaqarfigineraat.
- Apeqqutigisinnaavat oqaluttuarisatit angajoqqaat arlaatigut tupaallaatigineraat?
- Apeqqutigisinnaavat oqaluttuarisatit angajoqqaat meeqqatillu nutaanik pinnguertarnissaannut isumassarsitsitsinersut?
- Oqaluttuarisinnaavat angerlarsimaffimmi meeqquerivimmilu pinnguaatit malittarisassallu assigittariaqanngillat taakkunanili tamani assiginngitsunik periarfissaqartoq.



1.7 Leg i daginstitutionen

- Hvad leger børnene i daginstitutionen?
- Hvad leger de voksne med børnene i daginstitutionen?
- Leg og legetøj i daginstitutionen?

**MANU**0-mit 2-nut angaaqqaanik atatsimitsineq
Forældremøde 0-2 år

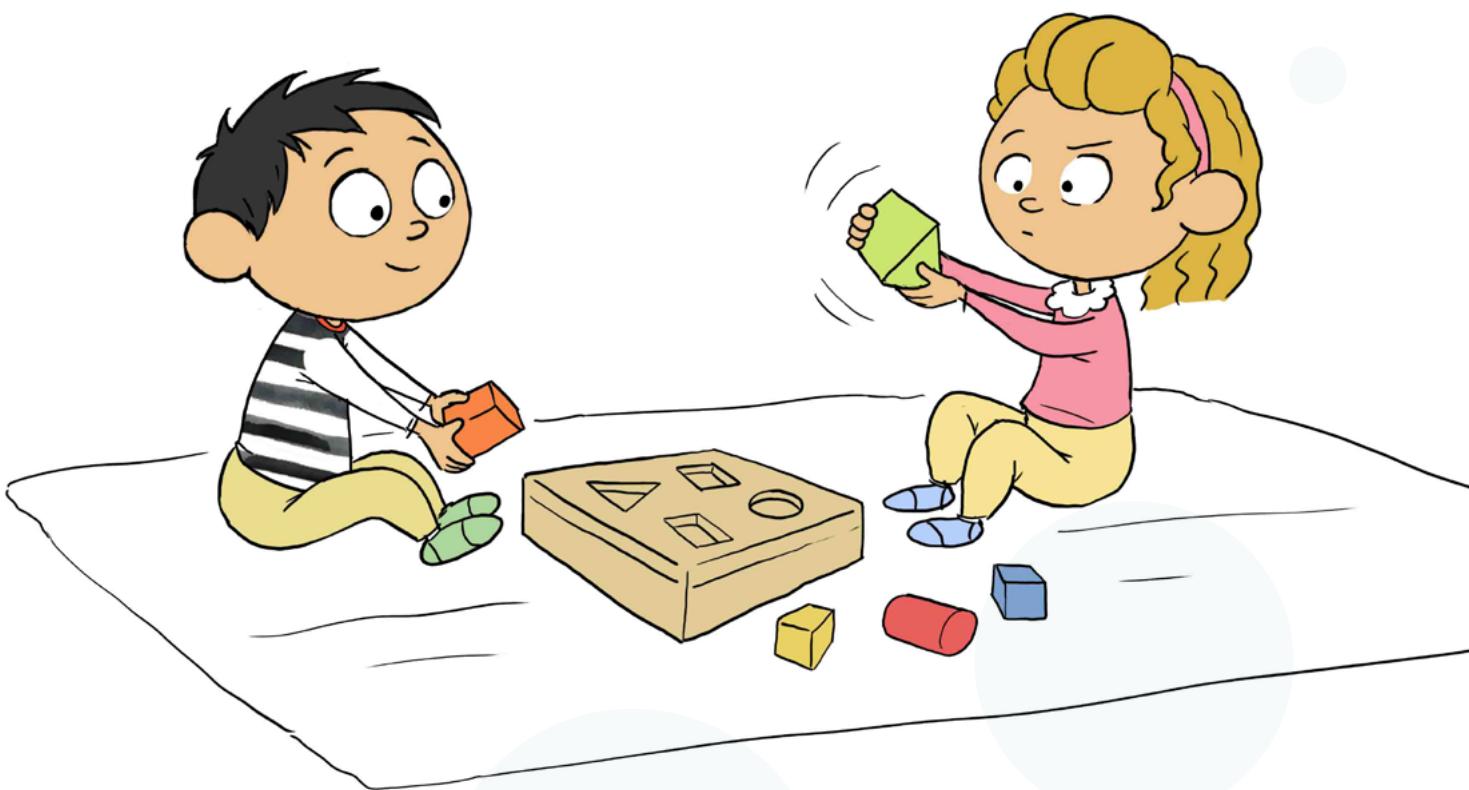
Isumaginninnermut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At forældrene ved, hvad børnene leger i daginstitutionen og kender personalets holdning til børnenes leg.

Sådan kan du gøre

- Fortælle om de lege, du har set børnene lege på en tilfældig dag.
- Spørge forældrene, hvilke lege børnene er mest glade for?
- Spørge forældrene om hvad de tænker om det, du lige har fortalt.
- Du kan spørge, om der er noget af det, du har fortalt, som overrasker eller underer dem?
- Du kan spørge om der er noget af det, du har fortalt, som kan inspirere til nye lege med deres barn?
- Du fortæller, at der ikke behøver at være de samme regler eller lege i daginstitutionen og i hjemmet, men at der er forskellige muligheder for leg de to steder.



1.8 Meeqqaqut atuakkat



MANU

0-tilit 2-nut angajorqaaqniq ataaitsimisitsineq.
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Meeqqap atuakkamik sammisaqaqtiginera periarfissarititaanik angajoqqaat takunnissinnaalernissaat.

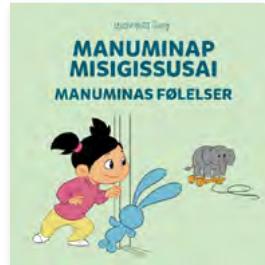
Imaaliorsinnaavutit

- Oqaluttuarisinnaavat, meeqqaqut atuakkat aamma pinnguarnermik aallarnisaatitut atorsinnaasut.
- »Manuminap misigissusai« (atuagaqqat) arlallit natermut iliorakkit. Immaqa meeqqat alapernaalissapput.
- Peqataasut tamaasa natermut issaateriarlugit, niptuumik atuffasisinnaavutit: »Manumina nuannaarpoq aamma ilissi nuannaartutut pissuseqarsinnaavisi?« Qupperneq nittaruk. Nuannaarlusi qiimmattarlusilu angalaaritsi. Ingasaassilaarnerup pinnguarneq nuannersunngortittarpaa. Quppernerup tulliani atuaruk: »Manumina piumanngilaq. Aamma ilissi naaggaarsinnaavisi?« Maanna immaqa talisi paarlatsippasi. Illeqimisaartutigalusi angalaarsinnaavusi. Immaqa nateq tukkarparsi oqarlusilu »Naamik!« Tamaasa peqataatissinnaagukkit ajunnginneruvoq. Taamaaliorlutit ingerlaqqissaatit.
- Atuagaq naagukku apeqqtigisinnaavat, meeqqat angajoqqaallu pinnguarneq qanoq igineraat.

Apeqqtigisinnaasatit

- »Allanik pinnguarnermut aallarnisaataasinjaasunik meeqqaqut atuagaqarpa?«
- »Kikkut Manumina pillugu atuakkat allat nalunngilaat?«
- »Meeqqaqut atuakkanik atuinnejq pillugu allanik misilittagaqarpisi?«
- »Meeqqat meeqqamut atuakkamik isiginnaarneq sutigut iluaqtigisarpaat? Ilissimi sutigut iluaqtigisarpisiuk?«
- »Meeqqaqut atuakkanik isiginnaaqatigiinnissamut suut akornutaasinnaappat?«
- »Meeqqaqut atuakkamik angajoqqaqatissinnut inassutigisinnaasassinnik nalunngisaqarpisi?«

1.8 Børnebøger



MANU

0-til 2-års aqasaaqaaq ataaatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At forældrene ser mulighederne i at være sammen med barnet om en bog.

Sådan kan du gøre

- Du fortæller, at børnebøger også kan bruges til at sætte gang i en leg.
- Du lægger flere »Manuminas følelser« (papbøger) ud på gulvet. Måske bliver børnene nysgerrige.
- Du inviterer alle ud på gulvet og læser højt: »Manumina er glad. Kan I også se glade ud?« Du viser siden frem. I begynder at gå glade og jublende omkring. Overdrivelse gør legen sjov. På næste side læser du: »Manumina vil ikke. Kan I også sige nej?« Nu lægger I måske armene over kors. Går rundt og ryster på hovedet. Måske trumper I i gulvet, imens I siger »nej!« Det gælder om at få alle med. Sådan fortsætter du.
- Når I har været igennem bogen, spørger du, hvad børn og forældre syntes om legen.

Spørgsmål du kan bruge

- »Findes der andre børnebøger, man kan bruge til at starte en leg?«
- »Er der nogen, som kender de andre Manumina-bøger?«
- »Hvilke erfaringer har I ellers med at bruge børnebøger?«
- »Hvad får barnet ud af at kigge i en børnebog? Og hvad får I ud af det?«
- »Hvad kan være en hindring i forhold til at kigge i børnebøger sammen?«
- »Er der nogen, som har en god børnebog, de vil anbefale andre forældre?«

PowerPoint 1.9

Meeraru pinnguaqtiginneq suli annertunerusoq?

1.9 Meeqqallu pinnguaqtiginneq suli annertunerusoq?

- Meeqqallu sunik pinnguarusuppi?



Isumaginninnerut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU0-til 2-års engajørspunkt af detsmest sineq.
Forælkremode 0-2 år**Anguniagaq**

- Angajoqqaat meeqqaminnik pinnguaqateqarsinnaanerannut nutaanik nuannersunillu eqqarsaatissinnisaat.

Imaaliorsinnaavutit

- Oqaatigisinnaavat angajoqqaat minutissini marluusuni apeqqut qanoq isumaqarfinginerlugu eqqarsaatigeqqaalaassagaat.
- Angajoqqaat marlukkaartillugit – ajornanngippat angutit angutinik arnallu arnanik - oqaloqatigiississinnaavatit.
- Angajoqqaat qinnuigisinnaavatit nerrivik kaajallallugu eqqarsaatiminnik isumassarsiaminnillu imminnut oqaluttuuteqqullugit.
- Apeqqutigisinnaavatit arlaata qanoq angusaqarsimanertik oqaluttuariumaneraa. Tamaasa aperissanggilatit, assersuusiortoqarnissaali qularnaaginnarlugu.
- Apeqqutigisinnaavatit anaanat ataatallu saqqummiussugaat assigiinngissuteqarnersut?

Apeqqutigisinnaasatit

- »Arlassi qanoq iliorlusi allatut iliorumaarnersi oqaluttuarerusunnerpa?«
- »Iliuuseriniakkat meeqqannit qanoq misineqassasoriviuk?«

1.9 Mere leg med dit barn?

- Hvilke lege har du fået lyst til at lege med dit barn?



MANU

0-imit. 2-nut. angaaqqaanik ataaatsimitsineq.
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At få forældrene til at tænke over nye og sjove måder, de kan lege med deres eget barn på.

Sådan kan du gøre

- Fortælle, at forældrene først skal bruge et par minutter på at overveje, hvad de tænker om spørgsmålet.
- Lad derefter forældrene tale sammen to og to – gerne med en af samme køn.
- Du beder forældrene udveksle tanker og idéer rundt om bordet.
- Du spørger, om der er nogle, der vil fortælle lidt om, hvad de kom frem til. Du skal ikke spørge alle, men sikre, at der kommer nogle eksempler frem.
- Du spørger, om der forskel på det, som fædre og mødre er kommet frem til?

Spørgsmål du kan bruge

- »Er der nogen, der vil fortælle os alle om, hvad I tænker på at gøre anderledes?«
- »Hvordan tror du, dit barn vil opleve det, du gerne vil gøre?«



1.10 Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq

- Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq



Isumaginninnerut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angajørgaank atatsimitsineq.
Forælkremode 0-2 år

Imaaliorsinnaavutit:

- Angajoqqaat aperisinnaavatit peqataanertik qanoq isumaqarfingineraat.
- Piffissaqarussi erinarsorsinnaavusi.
- Orniguttut tamaasa qujaffigikkit.
- Inuulluaqqukkit qujaffigalugillu. MANU-mi sammisaqartitsinissamik pilersaarusiorsimagussi oqaluttuarisinnaavatit.

1.10 Farvel og tak for i dag

- Tak for i dag.



Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-år, angaaqqaanik atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Sådan kan du gøre:

- Spørge forældrene om, hvordan det har været at deltage.
- Hvis der er tid, kan I synge en sang.
- Sig tak til alle dem, der kom.
- Sig farvel og tak for i dag. Har I planlagt andre MANU-arrangementer, så kan du også fortælle om dem.

MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqat oqaloqatigiuk'

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa

Siunertaavooq:

- angajoqqaat meeqqaminnik oqaloqateqartarnissaat aamma eqqumaffigissagaat angajoqqaatut meeqqamik oqaasiisa ineriarornerannut annertuumik pingaaruteqarlutik.
- meeqqap eqqarsartaatsikkut ineriarornerata angajoqqaaminullu atanerata patajaallisarnissaa.

Ataatsimiinnerup ingerlanera

Piffissaq	PowerPoint Nr.	Sammisaq
5	1	Tikilluaqqusineq
10	2	Erinarsuutigaluni pinnguarneq
15	3	Meeqqavit oqalunneq qanoq ilinniartarpaa?
10	4	Ilissinni qanoq ippa?
10	5	Unillatsiarneq
15	6	Sammisassat oqallorissaataasut
15	7	Meeqqani oqaatsit misigissutsillu
20	8	Oqaatsit misigissutsillu – inersimasut akisussaaffiat
15	9	Angerlaruit suut allangortittariaqarpigit?
5	10	Inuulluaritsi ullumilu qujanaq
Minutsit 120, katillugit 2 tiimit.		

Piffissaliussat siunnersuutaannaapput ilinnut takutinniarlugu ingerlatsinissaq qanoq takorloorneqarnersoq. MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq nalunaaquttap akunnerinik 2-nik sivisussuseqassasoq pilersaarutaavoq.

Meeqqanik peqataasoqarpat pingaaruteqarpoq inersimasunik isumaginnittussaqarnissaat. Meeqqat immaqa sammisanut arlalinnut peqataatinneqarsinnaapput assersuutigalugu erinarsoqatigiinnernut.

MANU Forældremøde 'Snak med dit barn'

45

Formålet med forældremødet

Formålet er at:

- forældrene snakker med deres barn, og at de er opmærksomme på, at de som forældre er afgørende for barnets udvikling af sproget.
- forældrene styrker barnets sproglige udvikling og tilknytningen til barnet..

Mødets forløb

Tid	PowerPoint Nr.	Tema
5	1	Velkommen
10	2	Sangleg
15	3	Hvordan lærer dit barn at tale?
10	4	Hvordan er det hjemme hos jer?
10	5	Pause
15	6	Aktiviteter der styrker sproget
15	7	Sprog og følelser hos børn
20	8	Sprog og følelser – de voksnes ansvar
15	9	Hvad skal du hjem og ændre på?
5	10	Farvel og tak for i dag
120 minutter, i alt 2 timer.		

Tiderne er vejledende for at give et overblik over forløbet. Et MANU Forældremøde er planlagt til at vare to timer.

Er der børn med, er det vigtigt, at der er personale, som har fokus på børnene. Undervejs i mødet er der indlagt flere aktiviteter, hvor børnene kan være med, fx fælles sang.

2.1 Tikilluaritsi

- Uunga tikilluarit: MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqat oqaloqatigiuk'



Isumaginninnerut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angajoqqaanik ataatsimiisitsineq
Forældremøde 0-2 år

Imaaliorsinnaavutit

- MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqat oqaloqatigiuk' -mut tamaasa tikilluaqqussavatit.
- Susoqarnissaanik naatsumik nassuaateqarit.
- Naatsumik tamarmik imminnut ilisaritinnerat. Taamaalillutik tamarmik aallaqqaataaniilli oqaaseqassapput. Naammappoq nammineq atip, meeqqap atiata, meqqap ukiuisa qatannguteqarpallu qatanngutaasa taanissaat.
- Kinaanerit naatsumik oqaluttuariuk.
- MANU suuneneranik nassuaateqassaatit. Matumuunalu sammisassaq qulequtaqartoq »Meeqqat oqaloqatigiuk«, ulluinnarnilu meeqqatsinnik qanoq oqaloqateqartarnerput pineqarluni. Aamma meeqqamut qanoq pingaaruteqartiginersoq.
- Tatigeqatigiilluni angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanneqarnissaa oqaatigiuk. Imaappoq peqataasut namminneq oqaatigisatik allanut oqaluttuariisinnaagaat, kisiannili allat qanoq oqarsimaneri allanut ingerlateqqissanngikkaat. Aamma naatsorsuutigineqarpooq ataqqeitatigiilluni pissuseqarnissaq - ataatsimiinnerup siornagut kingornagullu. Ataatsimoorussamik ammasuunissaq peqataasut tamarmik toqqissimallutilu ilorrisimaarnissaannut aalajangiisulluinnarpooq – pingaartitaminnillu oqaluttuarnissaannut.

2.1 Velkommen

- Velkommen til MANU Forældremøde - Snak med dit barn

**MANU**0-imit. 2-nut. angaaqqaanik ataaatsimitsineq.
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Sådan kan du gøre

- Du byder alle velkommen til MANU 'Snak med dit barn'.
- Fortæl om, hvad der skal ske.
- Tag en kort præsentationsrunde. Så får alle sagt noget fra start. Det er nok at sige sit navn, barnets navn, alder og nævne eventuelle søskende.
- Du fortæller kort, hvem du selv er.
- Du fortæller, hvad MANU er. Denne gang er temaet »Snak med dit barn« og handler om den måde, vi taler sammen med vores barn på i hverdagen. Og hvilken betydning det har for barnet.
- Du fortæller om den fortrolighed, som forældremødet skal være omgårdet af. Det vil sige at man gerne må fortælle andre om bagefter, hvad man selv har sagt, men ikke fortælle videre, hvad andre på mødet har talt om. Og at det forventes at man behandler hinanden respektfuldt både før, under og efter mødet. At fælles fortrolighed er afgørende for, at alle vil føle sig trygge og godt tilpas.



2.2 Erinarsorluni pinnguarneq

Massakkut tamatta erinarsussaagut.

Kulloq illit

Kulloq illit,	Tikeq illit,	Qiterleq ...,	Inussat tamassi,
Kulloq illit	Tikeq illit	Mikileraq ...,	Inussat tamassi
sumiippit?	sumiippit?	Eeqeqqoq ...	sumiippisi?
Aajuna, aajuna godda', godda', godda'.	Aajuna, aajuna godda', godda', godda'.		Aajuku, aajuku godda', godda', godda'.

MANU

0-tilt 2-nut angajorqapniq atatsimitsineq,
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Uummaarissusermik, nuannaarnermik ulloq mammalu sammisassami »meeqqat oqaloqatigiuk« -mi qitiutitsinermik pilersitsinissaq

Imaaliorsinnaavutit

- Oqaluttuarissavat misillugu ataatsimoorluta ussersuutigaluta erinarsorniartugut.
- Qulakkiissavat appittoqarnissaa ussersuutinillu malitassiuisoqarnissaa.
- Tamatuma kingornagut pinnguatigaluni erinarsuut sivikitsumik oqaloqatigiissutigissavarsi. Siullermik angajoqqaat aperisinnaavatit erinarsuut nalunngereerneraat? Aamma angajoqqaat aperisinnaavatit erinarsornermik nalaani peqataasut qanoq qisuarinersut maluginiarsimaneraat? Meeqqat qanoq qisuararp? Inersimasut qanoq qisuararp? Erinarsuutigaluni pinnguarnerup misigissutsit suut saqqummersippai? Erinarsuutigaluni pinnguaatit allat suut nalunngilisigit?
- Angajoqqaat namminneq taanngippassuk oqaluttuuissinnaavatit erinarsuutigaluni pinnguarnerup susassareqatigiinnermik, nuannaarnermik ataatsimoornermillu misigitsilsersitsarneranik.
- Aamma oqaluttuarissavat erinarsuutigaluni pinnguaatit meeqqat oqaasiisa inerartornerannut iluaquaasarmata. Oqaatsit atornissaat, taanisaat isumaallu ilinniartarpaat. Oqaaseq takisooq ajornakusoortorlu erinnerlugu taajuminarnerusinnaavoq.
- Oqaluttuarissavat erinarsuutigaluni pinnguaatit suut meeqqerivimmi atukulanerunerlugit aammalu sooq. Aamma oqaluttuarisnnaavat erinarsuut sorleq meeqqanit nuannarineqarnerpaanersoq illillu isummat malillugu sooq taamaannersoq.
- Oqaluttuarissavat ussersuutit meeqqanut pingaaruteqarmata. Timertik atulersarpaat, timimik aalaasaat ataqatigiissartarlugit, isillu toqqarlugit attaveqartarlutik – aammalu aalaatsit qanoq isumaqartinneraat eqqartorneqarsinnaavoq – assersuutigalugit bussit assakaasoqarnerat – imaluunniit nagguatsup sorlussuani sumut atortarneraa il.il.

Apeqputigisinnaasatit

- »Erinarsuutigaluni pinnguarneq qanorigaasiuk?«
- »Meeqqasi erinarsorfigalugit aammalu erinarsuutigalusi pinnguaqatiginerat qanoq meeqqanut pissarsissutaassasoraasiuk?«

Erinarsuutigaluni pinnguaatit atorsinnaasatit

- Bussip assakaasui ingerlapput
- Piitaq aasianguaq
- Kulloq illit, kulloq illit
- Bamsi sinippoq
- Paarluni qajartorluni

2.2 Sangleg

Nu skal vi alle sammen synge en sang.

Kulloq illit (Tommelfinger, tommelfinger)

Kulloq illit,	Tikeq illit,	Qiterleq ...,	Inussat tamassi,
Kulloq illit	Tikeq illit	Mikileraq ...,	Inussat tamassi
sumiippit?	sumiippit?	Eeqqoq ...	sumiippis?
Aajuna, aajuna godda', godda', godda'.	Aajuna, aajuna godda', godda', godda'.		Aajuku, aajuku godda', godda', godda'.

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angaaqqaanik atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Mål

- At skabe liv, glæde, genkendelighed og fokus på dagens tema »snak med dit barn«.

Sådan kan du gøre

- Du fortæller, at vi sammen skal prøve en sangleg, hvor vi samtidig gør fagter.
- Du sikrer dig, at der er en, der synger for og viser fagterne.
- Derefter taler I kort om sanglegen. Du kan starte med at spørge, om forældrene kender sanglegen? Du spørger også, om forældrene lagde mærke til hinandens reaktioner under sangen? Hvordan reagerede børnene? Hvordan reagerede de voksne? Hvilke følelser satte sanglegen gang i? Hvilke sanglege kender I selv?
- Hvis forældrene ikke selv kommer ind på det, så kan du fortælle, at sanglege giver nærvær, skaber glæde, og man er sammen om noget.
- Du fortæller også, at sanglege er gode for børns sprogudvikling. De lærer at bruge og udtale ordene og forstå hvad de betyder. Selv et langt svært ord kan være nemt at synge med en melodi til.
- Du fortæller, hvilke sanglege I ofte leger i daginstitutionen og hvorfor. Du kan også fortælle, hvilken sang børnene fortrækker, og hvorfor du tror, at børnene er glade for netop denne sang.
- Fortæl at fagterne er vigtige for børnene. De får kroppen med, de koordinerer deres bevægelser, får øjenkontakt – og man kan snakke om det, som bevægelsen betyder – fx at der er hjul på bussen – eller hvad er en elefant, og hvad bruger den snaben til osv.

Spørgsmål du kan bruge

- »Hvordan var det at lege sanglegen?«
- »Hvad tror I, jeres børn får ud af, at I synger for dem og leger sanglege?«

Sanglege du kan bruge

- Hjulene på bussen
- Lille Peter edderkop
- Tommelfinger tommelfinger
- Bjørnen sover
- Ro ro din båd

2.3 Meeqqavit oqalunneq qanoq ilinniartarpaa

Tamanna pisarpoq:

- angajoqqaat meerartik oqaloqatigigaangassuk imaluunniit meeraq tusaatillugu oqaloqatigiikkaangatta.
- meeraq erinarsuutinik tusaasaqaraangat erinarsoqataallunilu. Assersuutigalugu meeqqap oqalunnera iluaquserneqarsinnaavoq akuttoqatigiissaarinermik ussersuutillu atornerisigut.
- meeraq inersimasorlu arlaannik takusaqartillutik inersimasup suunera taappagu. Soorlu: Arsaq takuaat, inersimasorlu oqarpoq: aajuna arsaq.
- susoqarneranik inersimasoq oqaluttuarpat. Soorlu: Maanna nasarpakkit, maanna kigutigissassaait.
- meeraq inersimasorlu assiliartalimmik atuakkamik isiginnaarpata, inersimasullu tikkuartuutigaluni tikuakkami suunera taasarpagu, kingornagullu meeraq tikuakkami suunerenik aperisarlugu.
- allat?

O-tilit 2-nut angajoqqaanik ataatsimistsineq,
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Imaaliorsinnaavutit

- PP-mi taakkartorneqartut tulleriaarlugit oqaluttuarisinnaavatit.
- Angajoqqaat aperikkit oqaluttuarisatit pillugit apeqqutissaqarnersut imaluunniit oqaaseqarumanersut.
- Oqaluttuariuk oqaatsit tassaammata oqaloqatigiinniartilluta aammalu arlaatigut saqqummiussaqarniaraangatta atortakkavut.
- Soorlu: »Nereqqissinnaavit? Naamik!« imaluunniit »Kamippalerusunngilanga«. Imaluunniit meeqqat nangilersortillugu passunneranilu oqaloqatigalugu.
- Angajoqqaat qinnuigikkit minutsialunni eqqaminniittut peqatigalugit oqaluttuarisatit PP-milu allassimasut pillugit eqqartueqatigeeqqullugit.
- Angajoqqaat qinnuigikkit isumaqatigiissutigisatik iikanut ikkussorneqarumaartunut post-it-inut allatoqqullugit.
- Oqaluttuarisinnaavat meeraq oqallorissarniarlugu timip pisatai tikkuariarlugin eqqartorneqarsinnaasut, tassunga ilanngullugit taaguutaat oqaatigalugit, atuakkani uumasunik isiginnaarneq nipaallu eqqartorlugit allarpassuillu.
- Naggataatigut oqaluttuarisinnaavat meeqqap oqaatsit marluk ataatsikkut ilinniarsinnaagai, kisianni ilaatigut oqaatsinik atuinera kingusinnerulaarsinnaasartoq, meeraq mikinerminnit marlunnik oqaaseqartuugaangat. Meeqqap angajoqqaami tamarmik immikkut assiginngitsunik oqaaseqarnerat ajornartorsiutigisangnilaa.

2.3 Hvordan lærer dit barn at tale

Det sker når:

- forældrene taler med barnet eller med hinanden og barnet hører det, de siger.
- barnet hører sange og selv synger. Fx kan barnets sprog støttes af rytme og fagter.
- når barn og voksen er opmærksom på noget, og den voksne siger, hvad det er. Fx ser de på en bold, og den voksne siger: Der er bolden.
- når den voksne fortæller, hvad der sker. Fx siger nu giver jeg dig hue på, nu skal du have børstet tænder.
- når barn og voksen ser på en pegebog, og den voksne peger, siger hvad billederne forestiller og senere spørger barnet om, hvad det er.
- andet?

MANU

0-til 2-års angagiaqanik atatsimisneq
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Sådan kan du gøre

- Fortælle om punkterne i PP et efter et.
- Spørge forældrene, om de har nogle spørgsmål eller kommentarer til det, du har fortalt.
- Fortælle, at sproget både er noget, vi bruger, når vi skal tale sammen, og når vi vil udtrykke noget.
- Fx »Kan du spise mere? Nej!« eller »Jeg vil ikke have støvler på«. Eller når du skifter ble på dit barn, og samtidigt taler med det.
- Du beder forældrene om at summe et par minutter over det, du har fortalt, og det som står på PP.
- Bede forældrene om at skrive det, de kommer frem til, på post-its, som bliver sat op på væggen.
- Du kan eventuelt fortælle, at man for at styrke barnets sprog kan pege på kropsdele og snakke om, hvad de hedder, se på dyr i en bog og snakke om dyrelydene og meget mere.
- Som afslutning kan du fortælle, at barnet godt kan lære to sprog på én gang, men at det nogle gange bruger ordene lidt senere, hvis barnet er tosproget fra helt lille. Et barn kan sagtens klare at den ene forælder taler ét sprog til barnet, og den anden forælder taler et andet sprog.



PowerPoint 2.4

Angerlarsimaffissinni pissutsit qanoq ippat?

2.4 Angerlarsimaffissinni pissutsit qanoq ippat?

Ulluinnarni meerarsi eqqarsaatigalugu qanoq iliortarpisi?

- Oqaluinnarluni oqaatsinut tunngatillugu.
- Erinarsornermut tunngatillugu.
- Meeqqanut atuakkanut tunngatillugu
- Timip pissusilorsorneranut tunngatillugu.

Qaqgukkut meeqqat oqaloqatiginerusarpiuk? Qaqgukkut nipaallisimaaqatigiittarpisi? Qaqgukkut erinarsoqatigiittarpisi? Ilaqutarinni timip pissusilersortinera oqalunnermiit atorneruisiuk?

MANU

0-tilit 2-nut angajoqqaaniq ataaitsimisneq.
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Imaaliorsinnaavutit

- Angajoqqaat qinnuigikkit eqimattaaqqani PP-mi apeqqutit allattorsimasut oqaloqatigiissutigeqqullugit.
- Eqimattakkaat suut eqqartorsimaneraat apeqqutigikkit.
- Akissutit flipover-imut imaluunniit whiteboard-imut allattukkit.

Angajoqqaat immaqa ima oqassapput:

- »Ullaakkut oqaluppallaartanngilagut, kisianni meeqqerivimmuit angerlaraangatta aqquaani takusagut tamaasa oqaluttuarisarpakka. Panimma tulukkat assut nuannarai.«
- Il.il.



MEEQQAT OQALOQATIGIUK

2.4 Hvordan er det hjemme hos jer?**Hvordan gør I i hverdagen med jeres barn?**

- Med hensyn til talesprog.
- Med hensyn til sang.
- Med hensyn til børnebøger
- Med hensyn til kropssprog.

Hvornår taler du mest med dit barn? Hvornår er I stille sammen? Hvornår synger I sammen?

Bruger I meget kropssprog i stedet for ord i jeres familie osv.

MANU0-mit 2-nut angaaqqaanik ataaatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Sådan kan du gøre

- Bede forældrene tale sammen om spørgsmålene i PP i små grupper.
- Spørge grupperne om, hvad de har talt om.
- Du skriver svarene op på en flipover eller whiteboard.

Forældrene siger måske:

- »Vi taler ikke så meget sammen om morgenen, men på vej hjem fra vuggestue fortæller jeg altid om alt, hvad vi ser på vejen. Min datter er vild med ravne.«
- Osv.



2.5 Unillatsiarneq**MANU**0-tilit 2-nut angajorqapniq ataaitsimisitsineq.
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Imaaliorsinnaavutit

- Oqaatigissavat unillatsiarneq minutsinik qulinik sivisussuseqartoq qassinullu utereersimanissaat taallugu.
- Peqataasut tamulugassaat imeruersaatissaallu piareeqqqassapput.
- Unillatsiarnerup kingorna meeqqap oqaasiisa sammineqarnerat nangissavarsi.

2.5 Pause**MANU**0-til 2-års angagte og aktivitetsmønstre
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Sådan kan du gøre

- Fortælle, at pausen varer 10 minutter, og hvornår deltagerne skal være tilbage.
- På forhånd er der sat lidt at spise og drikke frem til deltagerne.
- Efter pausen skal I tale videre om barnets sprog.

2.6 Sammisassat oqallorissaataasut

Meeqqat oqallorissassavat imaalioruit:

- meeqqat oqaloqatigisarukku.
- meeraq oqarnissaanut piffissaqartilluartarukku.
- meeqqap pinnguaatai aallussaalunniit suunersut nipituumik oqaatigisarukkit. Soorlu: »Errortanut kappoqput nasaat nuanneq.«
- meeqqap malinnaavigilluarlugulu tusarnaartarneratigut, qanorlu oqarniarnerata paasiniarluarneratigut.
- tikkuarilarluni tikkauakkat suunerisa taasnarnerisigut.
- meeqqap oqaaseqatigiinni oqaaseq kukkusumik oqaatigippagu, eqqortumik oqaatigeqqittarneratigut. Meeraq naqqittassanngilat. Assersuutgalugu meeraq oqarpat »Qimmeq uloriq« oqarsinnaavutit »Aap, qimmeq ulorianartoq.«
- meeqqap oqaatigisai ilasarlugit, oqaatsit annertusarnerisigut. Soorlu meeraq oqarpat »Takuuk - timmiaq« oqarsinnaavutit »Aap, tulugarujussuaq, nipiiloertoq.«
- oqaatigisavit ussersorermik erseqqissarnerisigut. Soorlu: Angisoq, mikisoq imaluunniit unigit.
- meeqqavit atuffatarneratigut. Imluunniit erinarsuutitalinnik pinnguaqtigineratigut.

O-tilit 2-nut angajooqpaaniq ataaitsimisstineq.
Foralekremeade 0-2 ñir

Isumaginninnermut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Imaaliorsinnaavutit

- PP-mi immikkoortut oqaluttuarikkit.
- Oqaluttuariuk meeraq oqallorissarneqartanngimmat:
 - annikitsuinnarmik meeraq oqaloqatigineqartarpot.
 - meeraaqqatut (kutalluni) oqaluunneqartarpot.
 - meeqqat oqaasii toqqaannartumik naqqinneqartarpata.
 - meeraq oqaatsit eqqortumik taanissaannik uteqqeeqquneqartarpot.
 - meeraq kanngusaarneqartarpot.

Tulliullugu peqataasut qinnuigissavatit PP-mi allassimasut oqallisigeqqullugit.

- Minutsini tallimani oqaloqatigereerpata, angajoqqaat qinnuigikkit qanoq eqqarsaatissinneqarsimanertik oqaluttuarilaqqullugu.
- Meeqqat oqallorissarniarlugit meeqqerivimmi qanoq iliortarnersi naatsumik oqaluttuarisinnaavat.
- Manumina-mik atuakkiat oqaluttuarikkit, oqaatigalugulu atuakkat tamarmik immikkut angajoqqaanut atuagartaqarmata, meeraq peqatigalugu atuakkat qanoq atuarneqarsinnaanerannik siunnersuutitalinnik. Aamma meeraaqqanut.
- Atuakkat angajoqqaanullu atuakkat nassarukkit, takutinnissaat angajoqqaallu qupperaarsinnissaat pingaartuuvoq.
- Immaqa angajoqqaanut tunniussinnaasannik nassataqarputit.
- Ataatsimoorlusi angajoqqaallu oqallisigisiuk. Angajoqqaat namminneq imminni meeqqanut atuakkat nipituumillu atuarneq atugarineraat pillugu.

2.6 Aktiviteter der styrker sproget

Du styrker dit barns sprog, når du:

- taler meget med dit barn.
- giver barnet tid, når det vil sige noget.
- siger højt, hvad barnet leger med eller er optaget af. Fx »Det er en sjov tøjklemme, du har fundet.«
- lytter opmærksomt til barnet og prøver at forstå, hvad det vil sige.
- peger og siger, hvad tingene hedder.
- gentager barnets ord i en sætning, når barnet udtales et ord forkert. Du skal ikke rette på barnet. Fx når barnet siger »fari hund« kan du sige »Ja, det er en farlig hund.«
- udvider sproget ved at tilføje noget til det, barnet siger. Fx når barnet siger »Se - fugl« kan du sige »Ja det er en stor Ravn, den larmer.«
- understreger det du siger med fagter. Fx stor, lille eller stop.

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angaaqqaaniit aataatsimitsineq
Forældremøde 0-2 år

Sådan kan du gøre

- Du fortæller om punkterne i PP.
- Du fortæller, at man ikke styrker sit barns sprog, når man:
 - kun taler meget lidt med sit barn.
 - taler babysprog.
 - retter direkte på barnets sprog.
 - beder barnet om at gentage det korrekte ord.
 - udskammer barnet.

Derefter beder du deltagerne tale om det, der står i PP

- Når de har talt sammen i 5 minutter, spørger du forældrene om, hvilke tanker det har sat i gang hos dem.
- Fortæl eventuelt lidt om, hvad I gør i daginstitutionen for, at børnene bliver gode til sprog.
- Fortæl om bogserien Manimuna og sig, at der til hver bog er et forældrehæfte, hvor der også står tips til, hvordan man kan læse bøgerne sammen med sit barn. Også de helt små.
- Har du bøgerne og forældrehafterne, er det vigtigt, at du viser dem bøgerne og lader dem bladre i både børnebøger og forældrehafter.
- Måske har du nogle eksemplarer med, som du kan lade forældrene beholde.
- Tal med forældrene i plenum om, hvordan de har det med børnebøger og højtlæsning hjemme hos dem selv.

2.7 Oqaatsit aamma meeqqat misigissusaat

Oqaatsit aqqutigalugit meeqqat:

- nuannaarneq saqqummiussinnaavaat. Soorlu nuannaangaarlutik assatik isaallugit ...
- isumassuinertik saqqummiussinnaavaat. Soorlu: »Inequnaq«.
- isumatsannertik saqqummiussinnaavaat. Soorlu: »Anaana, naamik«
- piumassuseqarnertik saqqummiussinnaavaat. Soorlu: »Taamaaliorniangilanga ...«
- kissaatitik saqqummiussinnaavaat. Soorlu: »Una perusuppara ...«

Assersuutini tamani misigissutsit sakkortuut saqqummiussinnaavaat.

MANU

0-tilit 2-nut angajooqqaatit ataaitsimisineq,
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Imaaliorsinnaavutit

- Apeqqutigiuk assersuutit eqqaaneqartut angajoqqaat ilisimaneraat?
- Apeqqutigiuk meeqqamik misigissutsiminnik saqqummeeriaasiinik allanik assersuutissaqarnersut.
- Atuagaq Manumina-p misigissusai angajoqqaanut takutissinnaavat, apeqqutigalugulu atauagaq Manumina-lu pillugu atuakkat sinneri ilisimaneraat.
- Angajoqqaat qinnuigikkit atauagaq qimerlooqqullugu. Naammattunik nassataqanngikkuit, nassatitat kaajalukaartissinnaavatit.
- Aamma angajoqqaat kaammattorsinnaavatit atauagaq 'Meeqqavit misigissusai' atuaqqullugu. Aamma meeqqat mikinerit ilorrisimaarluni qanoq atuaqtigineqarsinnaanerat pillugu siunnersuuteqarpoq.



2.7 Sprog og følelser hos børn

Børnene kan gennem sproget:

- udtrykke glæde. Fx glædestrålende række hænderne frem ...
- udtrykke omsorg. Fx »Hvor er den sød«.
- udtrykke man er fortvivlet. Fx »Nej, nej«.
- udtrykke vilje. Fx »Jeg vil ikke ...«
- udtrykke ønsker. Fx »Jeg vil gerne ha ...«

Der kan udtrykkes stærke følelser i alle eksemplerne.

MANU

0-til 2-års angagiaqaanik atatsimitsineq
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Sådan kan duøre

- Spørg om forældrene kender de eksempler, der er beskrevet?
- Spørg om de har andre eksempler på, at deres barn udtrykker følelser.
- Du kan vise forældrene bogen Manuminas følelser og spørge, om de kender bogen og Manumina bøgerne.
- Du beder forældrene om selv at se i bogen. Har du ikke nok bøger til alle, må du lade et par stykker gå på omgang.
- Du kan også opfordre forældrene til at læse forældrehæftet 'Dit barns Følelser'. Der er også tips til, hvordan man på en hyggelig måde kan læse bøger med de mindste børn.



PowerPoint 2.8

Oqaatsit aamma inersimasut misigissusaat

2.8 Oqaatsit aamma inersimasut misigissusaat

Oqaatsit aqqutigalugit inersimasut:

- meeqqat nuannaqatigisinnavaat. Soorlu: »Kakkaak, napasulialiat portoq.«
- meeraq kamappat eqqisisarsinnaavaat. Soorlu: »Aap. Paasilluarpara kamakkavit (eqitaarlugulu).«
- nuannaarneq saqqummiussinnaavaat. Soorlu: »Meeqqap ... tungaanut nuannaangaarluni assani isaappai ...« illillu oqarputit: »Bamsi tunniutilerpara.«
- isumassuineq saqqummiussinnaavaat. Soorlu: »Qaagit, tuppallersassavakkit.«

MANU

0-tilit 2-nut angajorqaaqik ataaitsimisineq.
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Imaaliorsinnaavutit

- Apeqqutigiuk assersuutitut taaneqartut angajoqqaat ilisarineraat?
- Apeqqutigiuk meeqqamik misigissutsiminik takutitsisarneranut allanik assersuutissaqarnersut.
- Oqaluttuariuk meeqqap taama mikitigisup arlaannut inerteqqutit paasisinnaanngikkai, taamaammat meeraq oqarfigisariaqanngilaq ima imalu iliussanngitsoq. Pitsaaneruvoq qanoq ilornissaanik oqaluttuukkaanni. Assersuutigalugu immaqa meeraq puugutaasamik marrarmik aserujasumik pinnguarniarsarivoq. Tamatumani meeraq oqarfigisinnavaat pinnguariissanngikkaa, aserorsinnaammat. Taavalu meeraq pinnguassaanik allamik tunillugu, soorlu atuakkamik, oqarfigalugulu taanna pinnguarisinnaagaa. Imluunniit meeraq arlaannik pinnguaqtigilfersinnaavat.
- Peqataasut aperikkit oqaatsit misigissutsillu pillugit qanoq eqqarsaateqarnersut.



2.8 Sprog og følelser hos voksne

De voksne kan gennem sproget:

- dele glæde med barnet. Fx »Hvor er det et højt tårn, du har bygget.«
- berolige barnet, når det er rasende. Fx »Så, så jeg forstår godt, du er vred (og giver barnet et kram)
- udtrykke glæde. Fx »Barnet rækker glædestrålende hænderne frem mod...« og du siger: »Nu skal du nok få bamsen.«
- udtrykke omsorg. Fx ”Kom her og bliv trøstet”.

MANU0-til 2-års angagiaqqaaniit atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Sådan kan duøre

- Spørge, om forældrene kender de eksempler, der er beskrevet?
- Spørge, om de har andre eksempler på, at deres barn udtrykker følelser.
- Fortælle, at et så lille barn ikke kan forstå forbud mod noget, så du skal ikke fortælle barnet, hvad det ikke må gøre. Det er bedre at fortælle, hvad det skal gøre. Fx vil barnet lege med en fin porcelænstallerken, der let kan gå i stykker. Så kan du sige, at barnet skal lade den være, da den kan gå i stykker. Og så må du give barnet noget andet fx en bog og sige, at den må du godt lege med. Eller du kan begynde at lege en leg med barnet.
- Du kan spørge deltagerne om, hvad de tænker om sprog og følelser.



2.9 Suna allanngortikkusuppiuk?



Isumaginninnerut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-tilit 2-nut angajoqqaaniq ataatsimitsineq.
Forælkremode 0-2 år

Imaaliorsinnaavutit

- Angajoqqaat sulisullu immikkoortillugit eqimattakkaartikkit.
- Angajoqqaat qinnuigikkit eqimattani oqaloqatigeeqqullugit, meeqqamik oqallorissarnissaannut sunik isumassarsisimanerminnik. Aamma angajoqqaat oqallisigissavaat suna allanngortikkusunnerlugu.
- Sulisut qinnuigikkit eqimattakkaarlutik oqallisigeqqullugu, meeqqat oqallorissarnissaannut sunik isumassarsisimanerlutik.
- Qinnuigikkit oqallisigeqqullugu sorpiaat allanngortissinnaaneritik.
- Siullermik angajoqqaat oqallisigisamaat apeqqutigikkit. Flipover-inut whiteboard-imulluunniit allattukkit. Aamma eqqaamajuk sulisut aperissagakkit, sunik isumassarsillutille eqqarsaetersorsimandersut.
- Oqaluttuariuk meeqqap oqaatsinik ilinniarnera, meeqqanik allanik pinnguaqateqarnermini qanoq pissusilersortarnissaanut pingaaruteqartoq. Maanna oqaluttuarniarneranut kingusinnerusukkullu atuarfimmi ingerlallualernissaanut pingaaruteqarput. Tamatigullumi oqaatsit pingaaruteqarput, meeqqap inunnut allanut attaveqarniarneranut.
- Oqaluttuariuk pingarnerpaasoq meeqqap oqaatsinik ataasiakkaanik amerlasuunik tusagaqartarnissaa oqaatsillu assiginngitsorpassuartigut atortarnerinik tusaasaqartarnissaa. Taamaaliornikkut meeraq ilikkagaqarnerpaasarpoq.
- Erseqqissaruk meeqqap oqaatsit marluk ataatsikkut ilinniarsinnaagai, taamaaliussagaannili meeraq marlunnik oqaaseqaliappat, oqaatsit marluk atorlugit oqaloqatigineqarsinnaasariaqarpoq.
- Angajoqqaat qinnuigikkit allanguininssaminntu isumassarsiatic pappialanut sungaartunut (post it) tamaasa allattoqqullugit, allareerunikkilli iikkamut nivinngaqqullugit. Ataatsimiinnerup kingorna isumassarsiat tamaasa ataatsimut alliarlugin angajoqqaanut tunniussinnaavatit – ajornanngippat sulisut siunnersuutaannik ilaqtillugit.

2.9 Hvad har du lyst til at ændre på?

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angaaqqaanik atatsimitsineq
Forældremøde 0-2 år

Sådan kan du gøre

- Inddelle forældre og personale i grupper hver for sig.
- Bede forældrene om at tale sammen i små grupper om, hvilke gode idéer, de har fået til at fremme deres barns sprog. Forældrene skal også tale om, hvad de ønsker at gøre anderledes?
- Bede personalet om at tale sammen i små grupper om, hvilke gode idéer de har fået til at fremme deres barns sprog.
- Tale om hvad de helt konkret vil gøre anderledes?
- Du spørger først ind til forældrenes drøftelser. Skriver dem op på en flipover eller whiteboard. Husk også at spørge ind til, hvad personalet har af idéer og tanker.
- Fortælle, at det er vigtigt, at barnet lærer sprog. Det er vigtigt for, hvordan det kan klare sig, når det leger med andre børn. Når det vil fortælle noget, og senere hvordan det klarer sig i skolen. I det hele taget er det væsentligt for, hvordan det kan kommunikere med andre.
- Fortælle, at det vigtigste er, at barnet hører mange ord og sprog i mange sammenhænge. Så lærer det mest.
- Understrege, at barnet godt kan lære to sprog på én gang, men det kræver, at der er nogle, der taler med barnet på begge sprog, for at det bliver tosproget.
- Bede forældrene om at skrive alle de idéer, de har til ændringer, på post it, som kan sættes op på væggen. Efter mødet kan du eventuelt skrive alle idéerne sammen og give dem til forældrene – gerne suppleret med personalets forslag.

PowerPoint 2.10

Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq

2.10 Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq

- Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq



Isumaginninnerut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års opdageligtighedsudviklingsplan
Forældremøde 0-2 år

Imaaliorsinnaavutit:

- Peqataasut aperikkit peqataanertik qanoq isumaqarfigineraat.
- Piffissaqarussi erinarsorsinnaavusi.
- Orniguttut tamaasa qujaffigikkit.
- Inuulluaqqukkit qujaffigalugillu. MANU-mi sammisaqartitsinissamik pilersaarusiorsimagussi oqaluttuarisinnaavatit

2.10 Farvel og tak for i dagIsumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab**MANU**0-til 2-år, angaaqqaanik atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år**Sådan kan du gøre:**

- Spørge deltagerne om, hvordan det har været at deltage.
- Hvis der er tid, kan I synge en sang til.
- Sig tak til alle dem, der kom.
- Sige farvel og tak for i dag. Har I planlagt andre MANU arrangementer, så kan du også fortælle om dem.

MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqallu ulluinnarisarsi'

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa

Siunertaavooq:

- angajoqqaat periarfissalllugit ulluinnarni iluatsittartut iluatsippallaanngitsullu misissornissaannut. Aamma angajoqqaqatitillu oqaluttuamikkut imminnut »tarrasoqatigiisinnissaat«.
- angajoqqaat sulisullu ulluinnarni unamminartut pissuseqarfisarnissaannut isummersoqatigiinissaat.

Ataatsimiinnerup ingerlanera

Piffisaq	PowerPoint Nr.	Sammisaq
5	1	Tikilluaritsi
10	2	Titartakkanik filmiliaq
15	3	Ulluinnarni iluatsittartut
10	4	Ulluinnarni ajornakusoorsinnaasut
15	5	Ulluinnarisassinnut tunngatillugu takorluukkakat kissaatillu
10	6	Unikaallanneq
20	7	Ajornakusoornartut takorluukkallu
30	8	Meeqqap misigisartagai
5	9	Ulluinnarni naleqqussaanerit
5	10	Inuulluaritsi ullumilu qujanaq
Minutsit 120-t, katillugit 2 tiimit.		

Piffissaliussat siunnersuutaannaapput ilinnut takutinniarlugu ingerlatsinissap qanoq takorloorneqarnersoq. MANU angajoqqaanik ataatsimiisitsineq nalunaaquttag tap akunnerinik 2-nik sivisussuseqassasoq pilersaarutaavooq.

MANU Forældremøde

'Hverdagen med dit barn'

Formålet med forældremødet

Formålet er at:

- forældrene får mulighed for at undersøge det, som fungerer godt, og det, som fungerer mindre godt i hverdagen. Og at spejle sig i hinandens fortællinger.
- forældrene og personale kan inspirere hinanden til nye måder at tage hånd om hverdagens udfordringer.

Mødets forløb

Tid	PowerPoint Nr.	Tema
5	1	Velkommen
10	2	Animationsfilm
15	3	Det, som fungerer godt i hverdagen
10	4	Det, som kan være svært i hverdagen
15	5	Drømme og ønsker for jeres hverdag
10	6	Pause
20	7	Udfordringer og drømme
30	8	Barnets oplevelser
5	9	Justeringer i hverdagen
5	10	Farvel og tak for i dag
120 minutter, i alt 2 timer.		

Tiderne er vejledende for at give et overblik over forløbet. Et MANU Forældremøde er planlagt til at vare to timer.

3.1 Tikilluaritsi

- Uunga tikilluaritsi: MANU angajoqqajooqqaanik ataatsimiisitsineq 'Meeqqallu ulluinnarisarsi'



Isumaginninnerut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angajoqqajooqqaanik
Forældremøde 0-2 år

Anguniagaq

- Tamarmik tikilluaqqusaasutut misigisimanissaat, ataatsimiinnerullu ingerlanerani susoqarnissaanik paasitinnissaat.

Imaalior sinnaavutit

- MANU angajoqqajooqqaanik ataatsimiisitsinerut tamaasa tikilluaqqussavatit. Susoqarnissaanik naatsumik nassuaateqarit.
- Oqaluttuariuk ataatsimiinnerup siunertarimmaq angajoqqaat misilittakkaminnik avitseqatigiissinnissaat immaqalu ulluinnarni misilittakkaminnit assigiinngitsunit isumassarsisinnaanissaat.
- Oqaluttuariuk ullumikkut eqqartugassavut makkummata:
 - Ulluinnarni iluatsittartut.
 - Ulluinnarni unamminarsinnaasut.
 - Ulluinnarisassinnut tunngatillugu takorloortakkasi.
 - Isumassarsiasi misilittakkasilu.
- Naatsumik ilisartsigtsi, taamaalillutik peqataasut tamarmik aallaqqataaniik oqaaseqassapput.
- Naatsumik kinaanerit oqaluttuariuk. Aamma oqaluttuariuk ataatsimiinnerup piviusunngortinnissaanut kikkut peqataasimanersut
- Oqaluttuariuk MANU suunersoq.
- Tatigeqatigiilluni angajoqqajooqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanneqarnissaa oqaatigiuk. Peqataasut namminneq oqaatigisatik allanut oqaluttuarissinnaagaat, allalli oqaasii allanut ingerlateeqqissangnikkaat. Naatsorsutigineqarporlu ataqqeqatigiilluni pissuseqarnissaq - ataatsimiinnerup siornagut kingornagullu. Ataatsimoorussamik ammasuunissaq peqataasut tamarmik toqqissismallutillu ilorrisimaarnissaannut aalajangiisuulluinnarpoq – pingaartitaminnillu oqaluttuarnissaannut.
- Oqaluttuariuk nerrivit qaaniimmata pappilissat allaatillu taakkulu kingusinnerusukkut titartaanermut atugassaasut.

3.1 Velkommen

- Velkommen til MANU Forældremøde - Hverdagen med dit barn



Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-imit. 2-nut. angaaqqaanik ataaatsimitsineq.
Forældremøde 0-2 år

Mål

- At alle føler sig velkomne, og får overblik over, hvad der skal ske i løbet af mødet.

Sådan kan du gøre

- Byde alle velkommen til MANU Forældremøde. Du fortæller kort om, hvad der skal ske.
- Fortælle, at formålet med mødet er, at forældrene deler erfaringer og måske bliver inspireret af hinandens forskellige hverdage.
- Fortælle, at vi i dag skal snakke om:
 - Det, som fungerer godt i hverdagen.
 - Det, som kan være udfordrende i hverdagen.
 - Drømme for hverdagen.
 - Idéer og erfaringer.
- Tage en kort præsentationsrunde, så alle får sagt noget fra start.
- Fortælle kort, hvem du selv er. Hvem som har været med til at tage initiativ til mødet.
- Fortælle, hvad MANU er.
- Fortælle om den fortrolighed, som forældremødet skal være omgærdet af. Det vil sige at man gerne må fortælle, hvad man selv har sagt, men ikke fortælle om, hvad andre fortæller. Og at det forventes, at man behandler hinanden respektfuldt både før og efter mødet. At føelles fortrolighed er afgørende for, at alle vil føle sig trygge og godt tilpas – og fortælle om det de synes er vigtigt.
- Fortælle, at der ligger papir og tusser på bordene, da vi lidt senere skal tegne.



3.2 Titartakkanik filmiliaq



MANU

0-tilit 2-nut angajorqqaniit ataaitsimisineq.
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnerut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Ullormut sammisassap saqqummiunnera – Ilaqtariinni ulluinnarisaq.

Imaaliorssinnaavutit

- Oqaluttuariuk maanna filmimik isiginnaagaqassagassi taannalu ilaqtariinni ulluinnarni pisartunut tunngasusoq.
- Filmi takutiguk.
- Filmimik isiginnaareernerup kingornagut apeqqutigissavat filmi sunik eqqarsalersitsinersoq – aalajangersimasumik immikkut ittumik maluginiagaqarnersut.
- Angajoqqaat namminneq eqqaanngippatig, apeqqutit ataani allassimasut atorsinnaavatit.
- Oqaloqatigiinnersi naggaserlugu oqaatigissavat meeqqat assiginnngitsorujussusartut taamatullu angajoqqaat. Ulluinnarni inooriaatsit assiginnngitsorpassuupput meeqqat ineriantorlutillo ingeralluarfigisaannik.

Apeqputigisinnaasatit:

- »Ilissi ulluinnarisassinniit ilisarisaqarpisi?«
- »Kunummut ulluinnarisaq qanoq misigineqartarsoriviisiuk?«
- »Angajoqqaat Malik aamma Maliina ulluinnarisartik qanoq misigisarsoraasiuk?«
- »Ullaakkut pissusilersuataat qanoq isumaqarfigaasigit? Ualikkummi aamma unnukkut?«
- »Ataatap anaanallu suleqatigiinnerat qanoq maluginiarpisiuk?«

3.2 Animationsfilm



MANU

0-imit. 2-rut. angaaqqaaniit ataaatsimitsineq.
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At introducere dagens tema - hverdagen i en familie.

Sådan kan du gøre

- Fortælle, at vi nu skal se en film, som handler om hverdagen i en familie.
- Vise filmen.
- Efter filmen spørger du, hvad filmen får dem til at tænke på... Var der noget særligt, som de lagde mærke til?
- Hvis forældrene ikke selv kommer ind på det, kan du bruge spørgsmålene nedenfor.
- Afslutte snakken ved at fortælle, at børn er meget forskellige, og at det er forældre også. Der findes mange forskellige måder at leve sin hverdag på, hvor børn udvikler sig og trives.

Spørgsmål du kan bruge:

- »Kan I genkende noget fra jeres egen hverdag?«
- »Hvordan tror I, barnet Kunuk oplever hverdagen?«
- »Hvordan tror I, forældrene Malik og Maliina oplever deres hverdag?«
- »Hvad synes I om deres morgen? Deres eftermiddag? Og aften?«
- »Hvordan oplever I fars og mors samarbejde?«

3.3 Ulluinnarni ingerlalluartut

- Marlukkaarlusi, ulluinnarni pisartuni meerarsi eqqarsaatigalugu iluatsittartunik, eqqartuigitsi.



MANU

0-mit 2-nut angajooqqanik daatsumitsineq,
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Meeqqap ulluinnarsaani iluatsittareersut angajoqqaanit eqqumaffigineqarnissaat.

Imaaliorssinnaavutit

- Angajoqqaat natermut avalaqqukkit. Marlukkaassapput. Minutsit marlukkaarlugit paarlattassapput, meeqqaminnut tunngatillugu ulluinnarni iluatsittartunik oqaluttuassapput. Angajoqqaat nipaappallaarpata assersutit atorsinnaavatit.
- Nalunaaqutaq nakkutigiuk minutsillu marluk qaangiunnerani paarlatsillugit.
- Apeqqutigiuk eqqartuisimanermennik oqaluttuartoqarusunnersoq? Pitsaasunik amerlasunuk oqaluttuaqarpat pingaaruteqarpoq oqimaaqatigiissaarinissaq, angajoqqaat tamarmik tusarneqarlutik misiginiaassammata. Assersuitigalugu oqarsinnaavutit »Sialuk sininnialeraangat aalajangersimasumik nuannarisassinnik ileqquiliussaqarsimagassi ilissinnut nuannissaq. Tamannarpiaavoq angajoqqaarpassuit ajornakusoortittagaat«.

Angajoqqaat immaqa ima oqassapput:

- »Ullaakkut immitsinnut piffissaqarluartittarpugut.«
- »Meerara erinarsoqatigikulvara. Erinarsuut nuannarisaa atoraangatsigu assut nuannaartarpoq.«
- »Igagaangama apparma mikisortarput nuannersunik pinnguaqatigiartarpaa. Inimi nipituumik illarpaluttarput.«
- »Meeqqama kigutigissarneq nuannareqaa. Erinarsuut kigutigissarnermut tunngasoq illarnartoq erinarsortarakku nuannarisqaa.«
- »Paniga meeqqeriviliaakkaangakku ajunngitsumik pisarpoq. Piffissaqarluarniartarpunga, natermut ingittarlunga. 5 minutsit qaangiunneranni inuulluaqqullunga aalateriffigissallunga piareertarpoq.«

3.3 Det som fungerer godt i hverdagen

- I taler sammen to og to om en situation, der fungerer godt med jeres barn i jeres hverdag.



MANU

0-imit 2-nut angaaqqaanik ataaatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At gøre forældrene bevidste om det, som allerede fungerer godt i barnets hverdag.

Sådan kan du gøre

- Bede alle forældre gå ud på gulvet. De skal finde sammen to og to. De skiftes til at fortælle i to minutter om en situation, der fungerer godt med deres barn i deres hverdag. Hvis forældrene er meget tavse, så kan du bruge eksemplerne.
- Holde øje med tiden og bede dem skifte efter 2 min.
- Samle op ved at høre, om der er nogen, som vil fortælle om det, de har talt om? Hvis der er mange gode fortællinger, så er det vigtigt, at du prøver at balance det, så alle forældre føler sig mødt. Du kan fx sige »Hvor er det dejligt for jer, at I har nogle rutiner, I er glade for, når Sialuk skal sove. Det er faktisk en af de ting, som mange forældre synes er svært.«

Forældre siger måske:

- »Vi tager os altid tid om morgenens.«
- »Jeg synger ofte med mit barn. Hun elsker, når vi synger hendes yndlingssang.«
- »Min kæreste finder altid på nogle sjove lege med den lille, imens jeg laver mad. De griner ofte højt fra stuen.«
- »Mit barn elsker at få børstet tænder. Jeg synger en fjallet tandbørstesang, som han er vild med.«
- »Det fungerer godt, når jeg skal aflevere min datter. Jeg tager mig god tid og sætter mig på gulvet. Efter 5 minutter er hun klar til at vinke.«

3.4 Ulluinnarni ajornakusoorsinnaasut

- Ulluinnarisassinni susoqartillugu unamminarsinnaasarpa?



Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angajoqqaatik ataaitsimisineq.
Forælkremode 0-2 år

Anguniagaq

- Meeqqaminnut tunngatillugu unamminartunik angajoqqaat oqaasertaliisarnissaat. Angajoqqaat angajoqqaatqatimik unamminartunut tunngatillugu oqaluttuarnissaat, aamma oqaluttuarnermikkut imminnut »tarrorsorfiginissamut« periarfissinnissaat.

Imaaliorsinnaavutit:

- Angajoqqaat qinnuigikkit, minutsi ataaseq eqqarsaatigeqqullugu, meerartik peqatigalugu pisartut suut ulluinnarni unamminartikulasernerlugit.
- Angajoqqaat qinnuigikkit marlukkaarlutik oqaloqatigeeqqullugit. Tamarmik ulluinnarni unamminarsinnaasunut assersuutnik marlunnik oqaluttuassapput. Pingaaruteqarpoq angajoqqaat aapparinngisaminnik oqaloqateqarnissaat.
- Piffissaq nakkutigiuk minutillu marluk qaangiunnerani paarlaatsissavatit.
- Naggasiutit paasiniassavat unamminartitaminnik saqqummiussisoqarusunnersoq. Unamminartitaminnik saqqummiussisoqarumappat, saqqummiisoq qujaffigissavat.

Angajoqqaat immaqa ima oqassapput:

- »Ullaakkut anileraangatta uanga meerara qiasarpoq oqorsaaserumananilu.«
- »Uanga meerara nangilersortikkumaneq ajorpoq. Nilliasarpoq iloqissiorlunilu.«
- »Meeqqap sinilersinnissaa ajornakusoortarpoq. Sinifffmmiit aqqartuaannarpoq.«
- »Meeqquerivimmi meeqqama meeqqat allat kiisarpai. Uagut aamma kiisarpaatigut.«
- »Uanga meeqqama SUNA TAMAAT passuttarpaa, alalaagassaangnilaq nakkutigiugassaallunilu!«,
- »Ullorsuaq paniga meeqquerivimmeereeraangami qasusaqaaq. Nammineq pisukkumaneq ajorpoq assullu qiasarluni.«
- »Ernera kusanaatsumik nereriaaseqarpoq nerisassanillu milloortarluni.«.

3.4 Det som kan være svært i hverdagen

- Hvilke situationer giver anledning til udfordringer i jeres hverdag?



Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-år, angaaqqanik atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Mål

- At forældrene sætter ord på egne udfordringer i hverdagen med barnet. At forældrene lytter til hinandens udfordringer og får mulighed for at spejle sig i hinandens fortællinger.

Sådan kan du gøre:

- Bede forældrene om i ét minut at tænke over, hvilke situationer med barnet, som ofte kan være udfordrende i deres hverdag?
- Bede forældrene om at tale sammen to og to. De fortæller hinanden om to udfordringer i deres hverdag. Det er vigtigt, at forældrene ikke sidder sammen med deres eventuelle partner.
- Holde øje med tiden og bede dem om at skifte efter 2 minutter.
- Samle op ved at høre, om der er nogen, som har lyst til at dele en udfordring? Hvis der er nogen, som deler deres udfordringer, så takker du forælderen for at dele.

Forældrene siger måske:

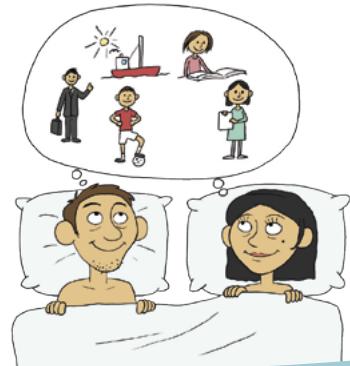
- »Mit barn græder og nægter at få flyverdragt på, når vi skal afsted om morgen.«
- »Mit barn hader af få skiftet ble. Hun skriger og vrider sig.«
- »Det er svært, at få barnet til at sove. Det bliver ved med at kravle ud af sengen.«
- »Mit barn bider de andre børn i vuggestuen. Han bider også os.«
- »Mit barn piller ved ALT, og hun kan ikke være uden opsyn ét sekund!«.
- »Efter en lang dag i vuggestuen er min datter meget træt. Hun vil ikke gå selv og græder meget.«
- »Min søn spiser grimt og kaster med maden.«

PowerPoint 3.5

Ulluinnarisassinnut tunngatillugu takorluukkasi aamma kissaatigisasi

3.5 Ulluinnarisassinnut tunngatillugu takorluukkasi aamma kissaatigisasi

- Takorloopara ...
- Ulluinnarisassinni arlaatigut allaanerunissaanik kissaateqarpisi?



Isumaginninermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-tilt 2-nut angajoqqaaniq alaatsimitsineq
Forælkremode 0-2 år

Anguniagaq

- Angajoqqaat ulluinnarisaminni allaanerusussatut takorluukkaminik aamma qanoq ilillutik takorluukkamik piviusungortinnissaasa qanillattorsinnaanissaannik eqqarsaasersortinnissaat.

Imaaliorssinnaavutit

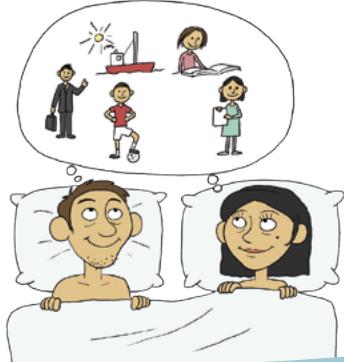
- Oqaluttuariuk ulluinnarni unamminartoq sunaluunniit ilaqtarmat, meeraq peqatigalugu ulluinnarisap allanngornissaanik takorluugaqarnermik. Angajoqqaat ilaat allannnguerujussuarnissamik takorluugaqartarpus, allallu annikinnerusunik naleqqussaanissanik takorluugaqartarlutik.
- Angajoqqaat qinnuigissavatit sivikitsumik eqqarsaatigeqqullugu meeraq peqatigalugu ulluinnarisaminnut naleqqiullugu suut takorloortarnerlugit.
- Erseqqissassavat angajoqqaat ulluinnarisaminnut tunngatillugu takorluukkatik titartarsinnaagaat imaluunniit allassinnaagaat. Kissaatiguniku aamma avitseqatigiissinnaapput. Angajoqqaat suliassaq ajornakusoortippassuk assersuutit atorsinnaavatit.

Angajoqqaat immaqa ima oqassapput:

- »Takorloopara meerara akornuserneqarnanga ilagisarsinnaanissa. Mobilima alarnissaanut pikkinnerorusuppunga. Tamanna ajornakusoorsinnaasarpooq takusinnaagaangakku inuttut tusagassiissutini nutaanik pisoqarsimatillugu.«.
- »Takorloorpakka unnuit eqqissimanartut, akornuteqarnanga meeqqannik innartitsiffigisinnaasakka. Sinnifimmuit innartikkaangakku tamatigut sinifimmiiit aqqiarluni inimukartarpooq. Unnussuaq tamaat taama pisarpooq.«.
- »Takorloopara ulluinnarisatta ataqtiginnerusumik ingerlasarnissa. Isumagisassarpassuaqartarpooq ilaatigut naammassinngitsuukkannik. Meeqqannut ajuusaalersarpunga.«.
- »Ulluinnarisarput nuannarivara. Eqqartueqatigiittuarpuugut suut nuannaarutigisarnerlugit suullu nuannarivallaartannginnerlugit. Taava aaqqiissutaasinaasumik ujartuisarpugut iluatsittarlugulu. Annertunerusumik eqqarsaatigalugu maannakkut allanguerusunngilanga.«.
- »Takorloopara meerara peqatigalugu ulluinnarisatta ilorrisimaarfiginissa. Misigisimanartarpooq ulloq ulapaarfiujuannartoq unikaallallungalu meeqqamalu nuannersumik ilaginissa puigortarlugu.«.

3.5 Drømme og ønsker for jeres hverdag

- Jeg drømmer om ...
- Er der noget, I gerne vil have, er anderledes i jeres hverdag?



Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-år, angaaqqaanik atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Mål

- At få forældrene til at tænke over, hvilke drømme de har for deres hverdag, og hvordan de kan komme nærmere det, de drømmer om.

Sådan kan du gøre

- Fortælle at der bag enhver udfordring altid er en drøm om, at tingene kunne være anderledes i hverdagen sammen med deres barn. Nogle forældre drømmer om store ændringer, og andre drømmer om mindre justeringer.
- Bede forældrene overveje et øjeblik, hvilke drømme de har for hverdagen med deres barn?
- Understregre at forældrene gerne må tegne eller skrive deres drømme for hverdagen ned. De kan også dele deres tanker med hinanden, hvis de ønsker det. Hvis forældrene synes opgaven er svær, så kan du bruge eksemplerne.

Forældrene siger måske:

- »Jeg drømmer om at være mere sammen med mit barn, uden alle de afbrydelser. At blive bedre til at lægge mobiltelefon fra mig. Det kan være svært, når jeg kan se, at der er sket nyt på de sociale medier.«
- »Jeg drømmer om rolige aftener, hvor jeg bare kan lægge mit barn i seng uden problemer. Hver gang vi har lagt ham, kravler han ud af sengen og kommer ind i stuen. Det forsætter hele aftenen.«
- »Jeg drømmer om at få hverdagen til at hænge mere sammen. Der er så mange ting, som skal gøres, og som jeg ikke altid får gjort. Det giver mig dårlig samvittighed over for mit barn.«
- »Jeg er glad for vores hverdag. Vi taler løbende om, hvad der gør os alle glade og mindre glade. Selvfølgelig oplever vi udfordringer. Så prøver vi os lidt frem og finder en løsning. I det store hele ønsker jeg ikke at ændre noget lige nu.«
- »Jeg drømmer om bedre at kunne nyde hverdagen sammen med mit barn. Det føles nogle gange som en travl hverdag, hvor jeg glemmer at stoppe op og nyde mit barn.«

3.6 Unillatsiarneq**MANU**0-tilit 2-nut angajorqapik ataaitsimitsineq,
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Peqataasut sanilerinngisaminnik oqaloqateqarsinnaanissaat periarfississallugit. Peqataasut imermik, kaffimik, tiimik aamma oqitsunik sutulaarnissamut periarfissinnissaat.

Imaaliorssinnaavutit

- Oqaluttuariuk unillatsiarneq qanoq sivisutigissanersoq aamma qassinut naapeqqissanersusi. Unillatsiarneq minutsinik qulinik sivisussuseqarpoq.

3.6 Pause**MANU**0-imiit, 2-nut angaaqqaanik atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At deltagerne får mulighed for at tale sammen med andre end dem, de sidder sammen med. At give mulighed for at deltagerne får vand, kaffe, the og lidt let at spise.

Sådan kan du gøre

- Fortælle, hvor lang tid pausen varer, og hvad tid mødet forsætter. Pausen er på 10 minutter.

3.7 Ajornakusoornartut takorluukkallu

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-tilit 2-nut angajoqqaatik ataatsimisitsineq
Forældremøde 0-2 år

Anguniagaq

- Angajoqqaat ajornartitaminnik takorluukkaminnillu paasinninnerunissaat ingerlariaqqinnissaminnullu ikioqatigissinnaanerat.

Imaaliorssinaavutit

- Angajoqqaat qinnuigikkit ataatsimoortutik ajornartorsiutaasinnaasoq ataaseq eqimattani arlalinnit misigineqartartoq inituutulluunniit isigisartik toqqaqqullugu. Angajoqqaat ataatsimiinneranni peqataasuni eqimattat ataasiinnaappata imaluunniit marluinnaappata eqimattat arlalinnik toqqaqqarsinnaapput.
- Eqimattami ajornartitarisartakkaminnik toqqaareerpata qinnuigissavatit ajornakusoornarsinnaasutut isumaqarfigisartagartik titartaqqullugu ajornartorsiutaasinnaasoq ersersillugu. Erseqqissassavat titartagaq kusanartorsusariaqanngimmat. Ikitsisut ilusilinnik, ilisarnaatinik titartaaneq oqaatsinillu ataasiakkaanik allanneq ajunngilaq.
- Eqimattami aporfiusinnaasoq ersersillugu titartarneqareerpat, qinnuigikkit oqaloqatigeeqquillugit, takorluukkat suut unamminartumut tunuliaqutaasinnaanerat pillugu. Aamma eqimattat takorluugaq titartakkaminnut allassinnaavaat titartarluguluunniit.
- Titartagaq/titartakkat naammassippata eqimattat qinnuigissavatit oqalliseqquillugit, pissutsit kissaatigisamittut iluseqaliissappata qanoq ilioritoqarsinnaanersoq.
- Titartakkat iikkamut niviingakkit. Imminnut assingusoqarpat taakku imminnut qanittumiitillugit inissinneqassapput.

3.7 Udfordringer og drømmeIsumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab**MANU**0-til 2-år angaaqqaanik atatsimitsineq
Forældremøde 0-2 år**Mål**

- At forældrene får en bedre forståelse af deres udfordringer og drømme, og at de kan hjælpes ad med at komme videre.

Sådan kan du gøre

- Bede forældrene om i fællesskab at vælge en udfordring, som går igen i gruppen eller som fylder meget. Er der under forældremødet kun en eller to grupper, så kan hver gruppe vælge flere udfordringer.
- Når gruppen er blevet enige om en udfordring, beder du dem om, at de sammen tegner situationen, så tegningen illustrerer udfordringen. Du understreger, at det ikke behøver at være avanceret tegning. Tændstikfigurer, symboler og ord er helt ok at bruge.
- Når gruppen har tegnet udfordringen, beder du dem om at tale sammen i gruppen om, hvilke drømme, som kan ligge bag udfordringen. Gruppen kan også skrive drømmen ned på tegningen eller tegne drømmen.
- Når tegningen/tegningerne er færdige, beder du gruppen tale sammen om, hvad de kan gøre for, at situationen bliver, som de ønsker, den skal være.
- Hænge tegningerne op på væggen. Hvis der er sammenfald i tematikkerne, så hænges de tæt på hinanden.

3.8 Meeqqap misigisai ilissilu isumassarsiasi

Meeraq ...

Pisoq meeqqap qanoq misigivaa? Taama pisoqarnera sooq meeqqap taamatut misigivaa?

Ilit misilitakkatit isumassarsiatillu ...

Angajoqqaat iliuuserisinnaasaannut isumassarsiaqarpit?

MANU

O-immiit 2-nut angajoqqaanik ataatsimisitsineq.
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Artornartunik pisoqartillugu angajoqqaat meeqqap qanoq misigisaqneranik paasinninnissaat, pisumullu naleqqiullugu pissusilersornerminnut meeqqap misigisaanik ilaatsitsinissaat. Angajoqqaat iliuuseqartarnissamut periarfissanik nutaanik ataatsimoorlutik nassaarniarnissaat.

Imaalior sinnaavutit

- Angajoqqaat qinnuigikkit minutini marluni inimi angalaarlutik titartakkaminnik qimerluueqqullugit.
- Titartakkat ataasiakkaarlugit toqqarsigit. Eqimattat naatsumik oqaluttuarissavaat pisimasoq suna aallaavigisimanerlugu. Pitsaanerpaavoq peqataasut tamarmik titartakkat eqqaanni nikorfaannarpata, issaaqinatik.
- Tulliullugu PowerPointini apeqqutit angajoqqaanut apeqqutigissavatit.
- Kingornagut sulisut aperikkit, ilanngussinnaasaminnik isumassarsiaqarlutillu siunnersuutissaqarnersut.
- Taama pisoqarnerani ataatsimiinnermik aqutseqativit imaluunniit allap siumoortumik toqqakkavit angajoqqaat eqqarsaataat isumassarsiaallu post-it-nut allattussavai, titartakkallu avataannut ikkullugit. Taamaaliussaasi titartakkat tamakkerlugit oqallisigereernissaasa tungaanut.
- Naggasiullugu eqikkaagit, aamma angajoqqaat sulisullu siunnersuutaanut isumassarsiaannullu qujaffigikkit.
- Naggasiullugu erseqqissaruk, meeqqat angajoqqaallu assigiinngitsorujussuummata, aamma pisartut artornartut piissuseqarfigisarnerat assigiinngitsorujussuuusinnaammat. Angajoqqaat meeqqallu ilaannut periusaasinnaasut, immaqa meeqqat angajoqqaallu allat atorsinnaanngilaat

Ilisimasat atorsinnaasatit

- Meeqqat ulluinnarni assigiaartunik utikattunillu ileqqulersuuteqartarnissaq pisariaqartittarpaat. Tamanna siumut takorluuereersinnaanermik pilersitisarpoq, ulluinnarisarlu toqqissinartuulersillugu.
- Meeqqat O-imiik 2-nut ukiullit amerlanertigut pisariaqartittarpaat qanoq pisoqarnissaanik angajoqqaat aalajangiisunissaat. Soorlu meeraq qasulluni innarumanngikkaluarpalluunniit, pingaartuuvoq angajoqqaat meeqqaminnik innartitsinissaat. Meeqqap O-imiit 2-nut ukioqnermini nammineerluni isummersorfigisinnaanngilaat innarnissaq - imaluunniit naamik - isumassarsiatsialanersoq.

3.8 Barnets oplevelse og jeres idéer

Barnet ...

Hvordan oplever barnet situationen? Og hvorfor oplever barnet situationen sådan?

Dine erfaringer og idéer ...

Har du nogle idéer til, hvad forælderen kan gøre?

MANU

0-til 2-års angaaqqaaniit atatsimitsineq
Forældremøde 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Mål

- At forældrene bliver opmærksomme på barnets perspektiv i svære situationer og inddrager barnets oplevelser i den måde, de håndterer situationen på. At forældre i fællesskab kommer frem til nye handlemuligheder.

Sådan kan du gøre

- Bede forældrene gå rundt i 2 minutter og kigge på hinandens tegninger.
- Udvælge én tegning ad gangen. Gruppen fortæller kort situationen, de har taget udgangspunkt i. Det er bedst, hvis alle bliver stående sammen ved tegningerne i stedet for at sætte sig ned.
- Herefter stiller du spørgsmålene fra PowerPoint til forældrene.
- Spørge personalet bagefter, om de har gode idéer eller forslag, som de vil tilføje?
- Imens skriver din med-mødeleder eller en på forhånd udvalgt personale både forældres og personalets tanker og idéer på post-its og sætter dem fast rundt om tegningen. Dette gentager du, indtil I har drøftet alle tegninger.
- Samle op til sidst og takke for både forældres og personales forslag og idéer.
- Understrege til sidst, at der er stor forskel på børn og forældre, og der altid findes forskellige gode måder at løse en svær situation på. Det der virker for et barn og forælder, virker måske ikke for et andet barn og forælder.

Viden du kan bruge

- Børn har behov for rutiner i hverdagen, som gentager sig hver dag. Det giver forudsigelighed og gør barnet trygt i hverdagen.
- Børn på 0-2 år har de allerfleste gange brug for, at det er forældrene, som bestemmer, hvad der skal ske. Fx når barnet er træt og ikke vil i seng, så er det vigtigt, at forældrene alligevel sørger for, at barnet kommer i seng. Når man er et barn på 0-2 år, kan barnet ikke selv overskue, om det er en god idé at sove eller ej.

3.9 Ulluinnarni aaqqitassat?

- Isumassarsiat siunnersuutillu arlaat misilikkumavigit?
- Angajoqqaat ataatsimiinneranni pissariatit pingaarnerpaat suuppat?



Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-til 2-års angajoqqaatik ataatsimiitsineq
Forælkremode 0-2 år

Anguniagaq

- Angajoqqaat eqqarsaatigissagaat, angajoqqaanut ataatsimiisitsinerup ulluinnarni sutigut allannguinissamik isumassarsitissimaneraatik.

Imaaliorssinnaavutit

- Angajoqqaat qinnuigikkit apeqqut minutini marlunni eqqarsaatigeqqullugu. Kisimiillutik marlukkaarlutiluunniit taamaaliorssinnaapput.
- Angajoqqaat qinnuigikkit eqqarsaatigisatik oqaluttuareqqullugit.

Angajoqqaat immaqa ima oqassapput

- »Petrine-p meeqqaminik sinitsinsialeraangami periusaa, sapaatip-akunnerini tulliuttuni uanga misilinniarpara«.
- »Misilinniarpara ullaakkut makiaarnerulaartalerlunga, meeqlaanut puullaaqinannginnerussammat.«
- »Meeqqami nangia taarsernaleraangakku oqaluunnerusarnissaa pileritsaappara.«

3.9 Justeringer i hverdagen?

- Er der nogle ideer og forslag du vil prøve?
- Hvad er de vigtigste ting, du tager med fra forældremødet?



Isumaginninnermut Aqutisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

MANU

0-mit 2-nut angaaqqaanik atatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år

Mål

- At forældrene overvejer, hvad forældremødet har inspireret dem til at gøre anderledes i deres hverdag.

Sådan kan du gøre

- Bede forældrene overveje spørgsmålne i 2 minutter. De kan gøre det alene eller ved at tale to og to.
- Lade forældrene fortælle om deres overvejelser.

Forældrene siger måske

- »Jeg vil de næste par uger prøve den samme rutine som Petrine bruger, når mit barn skal sove.«
- »Jeg vil prøve at stå op lidt tidligere op om morgenens, så der ikke bliver så stressende for mit barn.«
- »Jeg har fået lyst til at tale lidt mere med mit barn, når det skal have skiftet ble.«

3.10 Inuulluaritsi qujanarlu ullumimut



MANU

0-tilit 2-nut angajorqaaqik atatsimisitsineq.
Forækkremode 0-2 år

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab

Anguniagaq

- Pitsaasumik naggasiinissaq. Angajoqqaat peqataasimanertik pillugu eqqarsaetersornissaat.

Imaaliorssinnaavutit

- Peqataasut aperikkit peqataanertik qanoq isumaqarfigineraat.
- Ataatsimiinnermik pilersaarusoqataasut qujaffigikkit, peqataasullu tamaasa qujaffigalugit.
- Inuulluaqqukkit qujaffigalugillu. MANU-mi sammisaqartitsinissamik pilersaarusiorsimagussi oqaluttuarisinnaavatit

3.10 Farvel og tak for i dag

- Farvel og tak for i dag

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik | Socialstyrelsen - 2021 © Center for Forældreskab**MANU**0-imit, 2-nut angaaqqaanik ataaatsimitsineq,
Forældremøde 0-2 år**Mål**

- At runde af på en god måde. At forældrene tænker over, hvordan det har været at deltage.

Sådan kan du gøre

- Spørge forældrene om, hvordan det har været at deltage?
- Sige tak til dem, der har hjulpet med at planlægge mødet og tak til alle, som kom.
- Sige farvel og tak. Har I planlagt andre MANU arrangementer, så kan du også fortælle om dem.

